

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นฤมล ชำกัญญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2553

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นฤมล ชำกัญญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

บทคัดย่อ
ของ
นฤมล ชำกัญญ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2553

นฤมล ขำกัญญ. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์เวธนี กรีทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกปัจจัยที่ศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ นิสัยทางการเรียน และทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา และการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 233 คน เป็นนักเรียนชาย 98 คน และนักเรียนหญิง 135 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_1)
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_2) ทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_3) การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา (X_5) และการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_7)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา(X_5)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา(X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา(X_6) ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา(X_5) และนิสัยทางการเรียน(X_2) ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยนี้สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 48.90

5. สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

5.1 สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.449 - .467 X_3 - .296 X_6 - .196 X_5 - .127 X_2$$

5.2 สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.358 X_3 - .292 X_6 - .160 X_5 - .132 X_2$$

FACTORS AFFECTING ON THE SOCIAL LEARNING PROBLEMS OF
MATHAYOM SUKSA IV STUDENTS AT TRIAM UDOM
SUKSAPATTANAKARN BANGYAI SCHOOL
IN NONTHABURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
NARUEMOL KHAMKAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Educational Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2010

Naruemol Khamkan . (2010). *Factors Affecting on the Social Learning Problems of Mathayom Suksa IV Students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi Province*. Master Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwiortt University. Project Advisor: Assoc. Prof. Waythanee Greethong.

The purposes of is research were to study the factors affecting on the social learning problems of mathayom suksa IV students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi province. These factors were divided into 3 dimensions, first of them was personal factors ; learning habit and attitude towards learning social subject, second of them was family factors; guardians' economic level and guardians' supporting towards student learning and third of them was learning environmental factors: physical learning environment in social subject, interpersonal relationship between students and their social subject teachers and students' peer imitation of appropriate learning social subject.

The 233 samples were 98 males and 135 females of mathayom suksa IV students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi province in academic year of 2009. The instrument was questionnaires of factors affecting on the social learning problems of mathayom suksa IV students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi province. The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows:

1. There was significantly positive correlation between the social learning problems of mathayom suksa IV students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi province and 1 factor; guardians' economic level (X_1) at .05 level.

2. There were significantly negative correlation among the social learning problems of mathayom suksa IV students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi province and 5 factors; learning habit (X_2), attitude towards learning social subject (X_3), guardians' supporting towards student learning (X_4), interpersonal relationship

between students and their social subject teachers (X_6) and students' peer imitation of appropriate learning social subject (X_7) at .01 level.

3. There was no significantly correlation between the social learning problems of mathayom suksa IV students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi province and 1 factor; physical learning environment in social subject (X_5).

4. There were 4 significantly factors affecting on the social learning problems of mathayom suksa IV students at Triam Udom Suksa Pattanakarn Bangyai school in Nonthaburi province, at .01 level ranking from the most affecter to the least affecter were us follows; attitude towards learning social subject (X_3), interpersonal relationship between students and their social subject teachers (X_6), physical learning environment in social subject (X_5) and learning habit (X_2). These 4 factors could predicted on the social learning about percentage of 48.90.

5. The significantly predicted equations of the social learning problems of mathayom suksa IV students at triam udom suksa pattanakarn bangyai school in Nonthaburi province, at .01 level were as follows:

5.1 In term of raw scores were:

$$\hat{Y} = 6.449 - .467 X_3 - .296 X_6 - .196 X_5 - .127 X_2$$

5.2 In term of standard scores were:

$$Z = -.358 X_3 - .292 X_6 - .160 X_5 - .132 X_2$$

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ของ นฤมล ชำกัญญ
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....

(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

.....

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

.....

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์เวณี กรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แส่นคำเครือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แส่นคำเครือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ความเมตตา และประสบการณ์ชีวิตแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ นายทรงวิทย์ นิลเทียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี และอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการบางใหญ่ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ สาขาจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ และร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา จนสามารถทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออำไพ คุณแม่วันเพ็ญ และพี่สมพงษ์ ชำกัญ รวมทั้งบุคคลที่ใกล้ชิดที่อยู่ร่วมกัน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ประโยชน์อันใดที่ได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในการอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนถึงปัจจุบัน

นฤมล ชำกัญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง 1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 4
	ความสำคัญของการวิจัย 4
	ขอบเขตของการวิจัย 5
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 5
	ตัวแปรที่ศึกษา 5
	นิยามศัพท์เฉพาะ 6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย 9
	สมมติฐานของการวิจัย 10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา 11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียน วิชาสังคมศึกษา 20
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 38
3	วิธีดำเนินงานวิจัย 42
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 42
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 44
	วิธีการสร้างเครื่องมือ 45
	การหาคุณภาพเครื่องมือ 59
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 61
	การวิเคราะห์ข้อมูล 62
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการวิจัย	70
สมมติฐานการวิจัย.....	70
วิธีดำเนินการวิจัย	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
อภิปรายผลการวิจัย	74
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก : หนังสือขอความร่วมมือ.....	98
ภาคผนวก ข : แบบสอบถาม.....	102
ภาคผนวก ค : คุณภาพเครื่องมือ.....	122
ประวัติย่อผู้วิจัย	131

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามห้องและเพศ	44
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ใช้ในการวิจัย	65
3	แสดงค่าสัมพันธัระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ใช้ศึกษาปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา	66
4	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา	67
5	แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา	68
6	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน	124
7	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามทัศนคติต่อ ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา	125
8	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุน ของผู้ปกครองด้านการเรียน	126
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทาง กายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา	127
10	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพ	128
11	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการเลียนแบบ เพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา	129
12	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามปัญหา การเรียนวิชาสังคมศึกษา	130

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับทุกคน เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาคนในทุกๆด้าน ดังที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – 2544 ของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติระบุไว้ว่า การพัฒนาศักยภาพของคนที่ยังปรารถนา จะต้องพัฒนาให้คนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้เป็นคนดีมีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2539 – 2544) โดยในปัจจุบันได้จัดระบบแนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้เป็นการศึกษาที่สูงขึ้นและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ให้เด็กและเยาวชน โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคนเป็นเป้าหมายหลัก และใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาใน 3 ด้าน คือ พัฒนาคน พัฒนางานและอาชีพ และพัฒนาสังคม โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับความต้องการของสังคม ชุมชน และประเทศ ให้ผู้เรียนมีการพัฒนาเต็มศักยภาพ การปฏิรูปการเรียนรู้ตามรัฐธรรมนูญได้ถูกนำไปสู่การจัดการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติซึ่งบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 มีผลทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นวาระสำคัญแห่งชาติ จากพระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเกิดพัฒนาการตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งหลักการดังกล่าว ในการเรียนการสอน ผู้สอนต้องยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมต้องสอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ผสมผสานเนื้อหาสาระความรู้ต่างๆได้อย่างสอดคล้องและสมดุลกัน ฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ฝึกให้มีนิสัยการรักอ่าน ใฝ่รู้ และปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกวิชา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตามจุดมุ่งหมายของชาติ การสอนที่จะทำให้สัมฤทธิ์ผลดังกล่าว คือ การจัดการเรียนการสอน ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) ซึ่งมีที่มาจากปรัชญาและทฤษฎีของ จอนห์ ดิวอี้ (นันทพร จุลพันธ์. 2547: 2)

วิชาสังคมศึกษาก็เป็นอีกวิชาหนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

รวมถึงการมุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี มีคุณค่าต่อสังคม และประเทศชาติ การที่วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสถาบันทางสังคม การแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่จะปฏิบัติตนในสังคมมนุษย์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างชีวิตให้ดีและมีความสุข เป้าหมายของวิชาสังคมศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาทั้งในส่วนตัวและสังคม พัฒนาเจตคติ ความรู้สึก ค่านิยม ความรู้ ความคิด เกิดทักษะในการปฏิบัติต่อตนเองและต่อสังคม วิชาสังคมศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ต่างๆระหว่างวิถีชีวิตของมนุษย์กับสภาวะแวดล้อมทางสังคมและสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลในการแก้ปัญหาที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน (ประนอม เดชชัย. 2536: 7) แสดงให้เห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคคลให้มีคุณสมบัติของความเป็นพลเมืองดี มีประสิทธิภาพรู้จักการดำรงชีวิต การแก้ปัญหการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การดำรงเป็นพลเมืองดี มีความสามารถ ตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของข้อมูล มีเจตคติ ค่านิยมที่พึงประสงค์และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของบ้านเมือง ทั้งในระดับชุมชน ประเทศ โลก ทำให้วิชาสังคมศึกษาจึงถูกจัดอยู่ในหลักสูตรการศึกษาของไทย เป็นวิชาแกนบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน เพื่อที่จะได้รับประสบการณ์ขั้นพื้นฐานอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เมื่อจบการศึกษาแล้ว จะต้องไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ต้องเปลี่ยนไปสู่สังคมอีกแบบที่แตกต่างจากเดิมมากทั้ง เนื้อหาวิชา ระบบการเรียน การแต่งกาย อาจารย์ เพื่อน เป็นต้น ต้องปรับตัวอย่างมากเพื่อให้อยู่ในสังคมใหม่อย่างมีความสุข วิชาสังคมศึกษาสามารถช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ทำให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมทุกที่ทุกระดับได้ และสามารถศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีความสุข

ถึงแม้ว่าวิชาสังคมศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนา มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ดังกล่าวข้างต้น แต่จากการวิจัยกลับพบว่า วิชาสังคมศึกษากลับไม่ได้รับความสนใจจากผู้เรียน ผู้เรียนกลับเบื่อหน่ายไม่เห็นความสำคัญ และไม่ตั้งใจเรียน สาเหตุมาจากการ ครูไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างลึกซึ้ง ขาดประสบการณ์ในการสอนทำให้ครูไม่มีความมั่นใจในการสอน (สมเนศ แบนสนิท. 2546: 3; อ้างมาจาก วิมลศรี ตรีสุวรรณ. 2526) หรือพฤติกรรมการสอนของครูยังไม่เปลี่ยนแปลงครูยังเป็นศูนย์กลาง การเรียนการสอนยังใช้วิธีบรรยายตามเนื้อหาในบทเรียน เป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษาลดลง (สมเนศ แบนสนิท. 2546: 4; อ้างจาก สันต์ ธรรมบำรุง. 2523)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทราบจากพี่ชายซึ่งเคยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ฝ่ายวิชาการ ว่านักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ โดยเฉพาะวิชา สังคมศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนยังคงเบื่อหน่ายและไม่ตั้งใจเรียนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เพิ่งขึ้นมาจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 3 เพราะต้องมาปรับตัวอย่างมากกับการเรียนใหม่ซึ่งไม่เหมือนกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะต้องพบกับเนื้อหาวิชาที่ยากขึ้น มากขึ้น ทั้งการบ้านและรายงานก็จะมีมาก กิจกรรมต่างๆก็มากมาย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการแจกแบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้นให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 ของโรงเรียนอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 223 คน โดยการใช้คำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ขณะนี้ท่านคิดว่าท่านมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง” ผลการสำรวจได้พบปัญหา โดยจะเรียงลำดับจากปัญหามากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้

อันดับหนึ่งคือ ปัญหาการเรียน จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 72.19 ได้แก่ เรียนไม่ทันเพื่อน เรียนไม่รู้เรื่อง เรียนไม่เข้าใจ งานมาก ทำงานส่งไม่ทันเวลา กิจกรรมมาก และเครียดเวลาเรียน

อันดับสองคือ ปัญหาส่วนตัว จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.39 ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน นอนไม่พอ บ้านอยู่ไกลโรงเรียน และสุขภาพไม่ดี

อันดับสามคือ ปัญหาการทำงาน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.42 ได้แก่ ทำงานกลุ่มไม่ได้อ่านหนังสือ และทำงานส่งไม่ทัน

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “ปัญหาจาก ข้อ 1 ท่านคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด” ผลการสำรวจพบว่า

ปัญหาการเรียน มีสาเหตุมาจาก อาจารย์สอนเร็ว อาจารย์สอนไม่เข้าใจ ไม่ฟังที่อาจารย์สอน มีเสียงรบกวน ขี้เกียจเรียน เนื้อหามาก เนื้อหายาก ไม่มีสมาธิกับการเรียน นักเรียนในห้องเรียนมาก แออัดเกินไป อากาศร้อนพัดลมเสีย ไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน หลับในห้อง เดินเข้าห้องอยู่ไกล อาจารย์ปล่อยเข้าเปิดบังเวลาวิชาอื่น อาจารย์ดูแลไม่ทั่วถึง อาจารย์สอนไม่ทันจึงรีบสอน เพื่อนคุยเสียงดัง ไม่ชอบอ่านหนังสือ และกิจกรรมมาก

ปัญหาด้านส่วนตัว มีสาเหตุมาจาก จัดสรรการเงินไม่เป็น ไม่ประหยัด ครอบครัวยังไม่มีเงินของราคาแพง ค่ารถแพง ใช้เงินเก่ง และบ้านอยู่ไกล

ปัญหาการทำงาน มีสาเหตุมาจาก เข้ากับเพื่อนไม่ได้ เพื่อนบางคนเดี๋ยวดีเดี๋ยวร้ายทำให้ทำงานลำบาก ความเห็นไม่ตรงกัน ไม่นัดหมายให้ถูกต้อง เพื่อนในกลุ่มขาดเรียนทำให้ต้องทำงานกระชั้นชิด อยู่กับเพื่อนที่เข้ากันไม่ได้งานจึงไม่สำเร็จ ไม่มีเงินทำงานกลุ่ม ขาดความสามัคคี และเพื่อนบางคนไม่ให้ความร่วมมือ

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี น่าจะมีปัญหาการเรียนคือ วิชาสังคมศึกษา วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษาซึ่ง การเรียนการสอนค่อนข้างเป็น

นามธรรม ใช้การบรรยาย และการท่องจำ ก็สามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ ดังจะเห็นได้จากลักษณะเนื้อหาของวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 มีขอบข่ายของเนื้อหา นำมาจากสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทางสังคมศาสตร์ คือ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อม ส่วนเนื้อหาทางมนุษยศาสตร์ ได้แก่ จริยธรรมและศาสนา (สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์. 2540: 12-13) จากลักษณะวิชาดังกล่าวจะเห็นว่าค่อนข้างเป็นนามธรรม จึงอาจทำให้นักเรียนมีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นวิชาที่มีความสำคัญมากวิชาหนึ่งดังที่กล่าวมาข้างต้น จนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดลงซึ่งเป็นผลเสียแก่นักเรียน เพราะเป็นวิชาแกนบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้สำหรับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางนโยบาย เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้เหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2552 มีทั้งหมด 10 ห้อง รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 475 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 201 คน และ นักเรียนหญิงจำนวน 274 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 233 คน เป็นนักเรียนชาย 98 คน และนักเรียนหญิง 135 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางของยามานะ (Yamane, 1967: 886-887) โดยใช้ห้องและเพศเป็นชั้น (Strata)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

1.1.1. นิสัยทางการเรียน

1.1.2. ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1.2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1.2.2. การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

1.3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

1.3.1. ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1.3.2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

1.3.3. การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา** หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ ไม่เข้าใจบทเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนไม่ได้ ทำรายงานไม่ได้ นำเสนองานหน้าชั้นไม่เป็น เปื่อหน่ายในการเรียน ไม่สามารถอธิบายเนื้อหาที่เรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาได้ และไม่สามารถนำความรู้วิชาสังคมศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันและในการเรียนได้

2. **ปัจจัยด้านส่วนตัว** ได้แก่ นิสัยทางการเรียน และทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1. **นิสัยทางการเรียน** หมายถึง การกระทำที่ทำเป็นประจำของนักเรียนในการเรียนวิชาสังคมศึกษาทำให้เข้าใจ และประสบผลสำเร็จในการเรียน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ได้แก่ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา ความสม่ำเสมอในการเข้าเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ ชักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียนกับครู อ่านหนังสือก่อนและหลังเรียนสม่ำเสมอ และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด

2.2. **ทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา** หมายถึง ความรู้ ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพื่อทำให้การเรียนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1. **ทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาด้านความรู้** ได้แก่ การรู้ถึงคุณค่า เนื้อหาในการเรียน ความสำคัญ และประโยชน์ของวิชาสังคมศึกษาที่จะนำไปพัฒนาตนเองได้

2.3.2. **ทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาด้านความรู้สึก** ได้แก่ ความชอบ ความพอใจ ความสนใจของนักเรียนต่อเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาและบรรยากาศในชั้นเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.3.3. **ทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม** ได้แก่ การเตรียมอุปกรณ์การเรียน การเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตั้งใจเรียน ชักถามอาจารย์ในสิ่งที่ไม่เข้าใจ มาเรียนสม่ำเสมอ ทบทวนบทเรียน ค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา และร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ ตามที่ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้มีความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียน

3. **ปัจจัยด้านครอบครัว** ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1. **ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว** หมายถึง รายได้หรือรายรับประจำเดือนของพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองรวมกัน

3.2. การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อนักเรียนในด้านการเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียนของนักเรียน การให้กำลังใจหรือการช่วยเหลือให้คำแนะนำกับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน การให้กำลังใจ การให้ความรักความห่วงใยต่อนักเรียนและการสนับสนุนในด้านการเรียนของนักเรียน รวมทั้งการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนี้

3.2.1. การสนับสนุนด้านวัตถุ ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์การเรียน เครื่องแต่งกายและเงิน ให้แก่นักเรียนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นทางการเรียนของนักเรียน และช่วยจัดหาข้อมูลหรือช่วยเหลือแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับงานที่นักเรียนได้รับ

3.2.2. การสนับสนุนด้านวาจา ได้แก่ การให้ความสนใจ เอาใจใส่ให้คำปรึกษาและชี้แนะทางการเรียนแก่นักเรียน ช่วยสอนการบ้าน และการพูดให้กำลังใจในการเรียน

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา และการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1. ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ได้แก่ สถานที่เรียน และสื่อ อุปกรณ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1. สถานที่เรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ห้องเรียนที่มีความสะอาด เรียบร้อย มีขนาดพอเหมาะสำหรับจำนวนนักเรียน มีอากาศถ่ายเท เหมาะสมในการเรียนรู้ ปราศจากเสียง และกลิ่นอันไม่พึงประสงค์รบกวน

4.1.2. สื่อ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง เอกสาร อุปกรณ์สื่อต่างๆ ในการประกอบการเรียนการสอน ที่มีปริมาณที่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน มีคุณภาพ มีความเป็นปัจจุบันและช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษามากยิ่งขึ้น

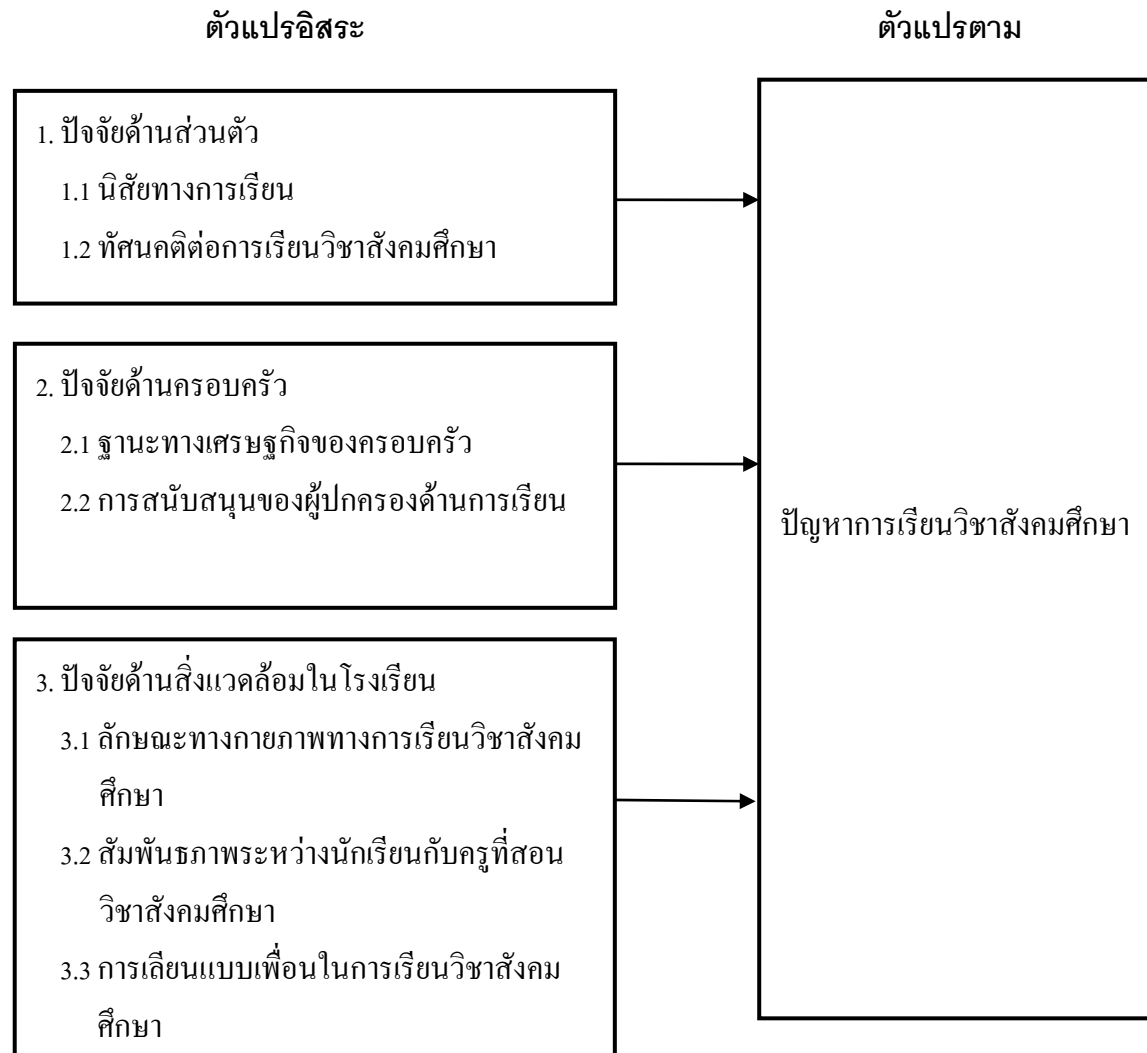
4.2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู และการปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อทำให้การเรียนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพ ดังนี้

4.2.1. การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู ได้แก่ การซักถามเนื้อหาที่เรียนเมื่อไม่เข้าใจ การปรึกษาครูในด้านส่วนตัวและด้านการเรียน การแสดงความเคารพและเชื่อฟังต่อครู และการมีน้ำใจช่วยเหลือครูในการช่วยงานครู

4.2.2. การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ได้แก่ การตอบคำถามหรือแนะนำเพิ่มเติม เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัย การพูดคุยให้คำปรึกษาทั้งเรื่องส่วนตัว และเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ความเป็นกันเอง และการแสดงความรักความเมตตาต่อนักเรียน

4.3. การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียน ที่ปฏิบัติตามเพื่อน เพื่อให้การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้แก่ การเตรียมอุปกรณ์ การเรียน การเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ตั้งใจเรียน ซักถามอาจารย์ในสิ่งที่ไม่เข้าใจ มาเรียนสม่ำเสมอ ทบทวนบทเรียน ค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา และร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ ตามที่ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้มีความรู้เพิ่มเติมจากบทเรียน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ นิสัยทางการเรียน และทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา และการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยจึงขอตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา
 - 1.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา
 - 1.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา
 - 2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา
 - 2.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1.1.1. ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา

เขาวภา ประคองศิลป์ (2538: 25 – 27) ได้เขียนถึงความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ว่า แนวความคิดเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษา ยังมี ความแตกต่างกันออกไปหลายแนวทาง ทำให้แนวทางการจัดทำหลักสูตรเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่เด่นชัด จนกระทั่งนักการศึกษา 3 ท่านคือ บาร์ บาธ และเชอริส (Barr, Barth and Shermis, 1977) ได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัย ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมศึกษา นับตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมาโดยใช้เครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่ การจัดลำดับพิสัยของบลูม (The Bloom Taxonomies) มาตรฐานการกระทำระหว่างกันของแฟลนเดอร์ (The Flander's Interaction Scale) ในที่สุดก็สามารถจัดแนวทางของวิชาสังคมศึกษาให้เด่นชัดขึ้นมาได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การสอนสังคมศึกษาในลักษณะของการสร้างพลเมืองดี

รูปแบบที่ 2 การสอนสังคมศึกษาในลักษณะของสังคมศาสตร์

รูปแบบที่ 3 การสอนสังคมศึกษาในลักษณะของกระบวนการสืบสวนสอบสวน

แนวคิดทั้ง 3 รูปแบบต่างก็มีวัตถุประสงค์ตรงกันในแง่ของการให้ความรู้เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดี มีประสิทธิภาพ มีเจตคติ ค่านิยมของตนเองที่ถูกต้อง ดึงตามแต่ละวิธีการและกระบวนการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นอาจแตกต่างกัน

จากแนวความคิดดังกล่าว นักการศึกษา (Barr, Barts and Shermis) ได้ให้สมมติฐานที่สำคัญทางสังคมศึกษาไว้ว่า “ในสังคมที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย พลเมืองทุกคนต้องเผชิญกับปัญหาทั้งส่วนตนและปัญหาของสังคมส่วนรวม ซึ่งจะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายของรัฐ” จากสมมติฐานนี้ได้กลายมาเป็นเป้าหมายหลักของวิชาสังคมศึกษา นั่นคือ วิชาสังคมศึกษาจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งส่วนตัวและสังคม และสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของรัฐอย่างมีเหตุผล แต่การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลของคนเรานั้นจะเกิดขึ้นได้ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างมีระเบียบ มีกฎเกณฑ์ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ความรู้และการวิเคราะห์ค่านิยมของตนเองที่ชัดเจน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลสามารถพยากรณ์เหตุการณ์ต่างๆ รอบตัว เรียนรู้การกระทำต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล

ในอดีตที่ผ่านมาจะพบว่า การสอนสังคมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งแต่เพียงเนื้อหาและความจำ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในสังคมภายนอกได้ วิชาสังคมจึงเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย นักเรียนไม่เห็นประโยชน์และคุณค่า คนทั่วไปก็มักจะเห็นว่าวิชาสังคมศึกษานั้นใครๆ ก็สอนได้ เพราะเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาระและประสบการณ์ที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย เป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมที่เราอาศัยอยู่ ดังนั้น การสอนจึงไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคหรือความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเท่าใดนัก ส่วนความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อวิชานี้ ก็ยังไม่เห็นความสำคัญจึงทำให้ไม่สนใจที่จะเตรียมการสอนอย่างดีและยังคงใช้วิธีการสอนด้วยการบอก หรือบรรยายความตามเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมากกว่าที่จะหาเทคนิควิธีสอนแบบอื่นที่น่าสนใจ จากปัญหาดังกล่าวนี้ ถ้าครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาได้มีการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน การจัดเรียบเรียงเนื้อหาให้น่าสนใจและสอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของสังคมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ และพยายามเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาให้ได้แล้ว จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชานี้เป็นที่น่าสนใจและมีคุณค่าต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง

เรามักได้ยินคำกล่าวที่ว่า ความสำเร็จของการศึกษาคือ การเปลี่ยนแปลงบุคคลในลักษณะของการให้บุคคลได้แสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะแสวงหาทัศนคติและค่านิยม มีความเข้าใจและซาบซึ้ง ดังนั้นหน้าที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของครูทุกคนคือ การตัดสินใจว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางใด กระบวนการเรียนการสอนและเนื้อหาของบทเรียนต่างๆ ที่จัดให้กับเด็กจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันด้วย เพื่อที่จะให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในลักษณะที่สังคมต้องการ วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่น่าเอาเนื้อหาจากสาขาวิชาต่างๆ ในสาขา

สังคมศาสตร์มาปรับให้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนทุกระดับ ลักษณะของวิชาสังคมศึกษาจึงเป็นการรวมหลายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวพันกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นสาขาวิชาต่างๆที่นำมารวมกันในวิชาสังคมศึกษาจึงมีลักษณะบูรณาการ(Integrate) และการจัดลำดับเนื้อหาสาระจะมีความต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยเริ่มจากความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับตัวผู้เรียนแล้วขยายวงกว้างออกไปสู่ชุมชน ประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก โดยการประสานความเข้าใจทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประวัติศาสตร์ และสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการปรับตัวพฤติกรรมของมนุษย์ ในระดับมัศึกษานั้น ขอบเขตเนื้อหาสาระจะขยายกว้างขวางขึ้น โดยนำข้อเท็จจริงจากเกือบทุกวิชาในสาขาสังคมศาสตร์มาประสานสัมพันธ์กันในหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดให้วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาบังคับวิชาหนึ่ง ด้วยเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาจะช่วยให้เยาวชนสำนึกถึงความจำเป็นที่จะต้องเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และของประเทศชาติ ตลอดจนจะต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งผู้เรียนก็ต้องรู้และเข้าใจอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการเห็นความสำคัญของการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นที่ตนอยู่ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นก็จะมีสภาพแวดล้อมแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ สามารถมองเห็นปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นโดยส่วนรวมได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ในปัจจุบันหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาจึงได้พัฒนาเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความต้องการของคนในท้องถิ่นด้วย

สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นลักษณะการต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น ขอบเขตของเนื้อหาสาระจึงขยายกว้างยิ่งขึ้นกว่าระดับมัธยมต้นทั้งในรายวิชาบังคับรายวิชาเลือก ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษาและสิ่งแวดล้อม จุดประสงค์ของหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการดำรงชีวิต โครงสร้างและรูปแบบการอยู่รวมกันในสังคม กระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ และการปกครอง และศาสนากับการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาของสังคม สามารถแก้ปัญหา และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน โดยใช้เหตุผล กระบวนการกลุ่มและวิธีการที่หลากหลาย

3. เพื่อให้ตระหนักในคุณค่าของวิทยาการ ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยึดมั่นในวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย หลักธรรมและคุณธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ รักและผูกพันกับท้องถิ่นและประเทศชาติ มีความภูมิใจในความเป็นไทยและเทิดทูนพระมหากษัตริย์

4. เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มุ่งมั่นในการทำประโยชน์ให้กับสังคม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

1.1.2. ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ได้แก่ ไม่เข้าใจบทเรียน ร่วมทำกิจกรรมกลุ่มไม่ได้ ทำรายงานไม่ได้ นำเสนองานหน้าชั้นไม่เป็น ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน และไม่สามารถอธิบายเนื้อหาที่เรียนเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาได้

นพพร พานิชสุข (2526: 23 – 21) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษานั้นเกิดจาก 2 ฝ่าย ด้วยกัน คือ ทั้งฝ่ายอาจารย์ และ ฝ่ายนักเรียน

ฝ่ายอาจารย์ผู้สอน เนื่องจากการศึกษาของไทยยังเน้นตัวครูมีความสำคัญอยู่มากในการเรียนการสอน จึงพบว่าประสบปัญหาหลายประการดังนี้

1. วิธีสอน ครูอาจารย์ที่สอนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ยังเน้นการสอนในรูปแบบบรรยายมากกว่าและบ่อยครั้ง โดยไม่นิยมวิธีสอนแบบใหม่ๆ และเข้าใจว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาท่องจำ ทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ทั่วไปเป็นแบบครูอธิบายแต่เพียงผู้เดียว ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออก บรรยายภาคการเรียนการสอนจึงน่าเบื่อหน่าย

2. หลักสูตร หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาบรรจุเนื้อหามากเกินไป และบางเนื้อหาวิชาล้าสมัยไม่เหมาะสม ที่จะทำให้การสอนในภาวะปัจจุบัน เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ขาดอุปกรณ์การสอน คุณภาพห้องสมุดไม่ดีพอ ขาดห้องปฏิบัติการทางสังคมขาดการเสริมประสบการณ์ให้ผู้เรียน เช่น การจัดทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษ และในขณะเดียวกันผู้สอนก็เร่งรีบที่จะสอนให้ทันหลักสูตรซึ่งเป็นการยึดเยียดให้ผู้เรียนจำให้มากๆ ทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร

3. แบบเรียน ครูสังคมศึกษาส่วนมากยึดถือแบบเรียนของกรมวิชาการเป็นหลักสำคัญในการสอน แต่คุณภาพของแบบเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา เช่น เนื้อหาบางบทไม่ชัดเจน หรือขัดแย้งกันเอง เนื้อหาส่วนใหญ่มากเกินไปไม่สัมพันธ์กับเวลาที่สอน ทำให้บางครั้งสอนไม่ทันตามเวลาที่กำหนด และเนื้อหาบางเรื่องไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน

4. อุปกรณ์การสอน ผู้สอนขาดอุปกรณ์ ขาดเครื่องมือ หรือขาดสื่อในการขยาย บทเรียนให้สนุก น่าสนใจ น่าติดตาม ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดงบประมาณที่สนับสนุน ในการขยายหรือปรับปรุงอุปกรณ์การสอนตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน

5. สิ่งแวดล้อมรอบตัว การสอนสังคมศึกษายังประสบปัญหาในด้านการศึกษาทาง ทฤษฎีไม่สัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ มิได้มีสิ่งรองรับหรือช่วยสนับสนุนให้นำความรู้ต่างๆที่ศึกษามาใช้ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นผลให้การเรียนลุ่มเหลวหรือสูญเปล่า

ฝ่ายตัวผู้เรียน มีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

1. ความรู้สึกและทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา

แต่เดิมที่ผ่านมากการสอนสังคมศึกษาทำในลักษณะผิดๆ เช่น มีการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว สอนให้ท่องจำและสอนให้จำได้ จึงให้ความสำคัญต่อวิชาสังคมศึกษาน้อยมาก และให้ความสำคัญต่อ วิชาอื่นๆมากกว่า วิชาสังคมศึกษาอยู่ในระดับรองเกือบสุดท้าย ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ไม่สนใจไม่ตั้งใจ เรียนและไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้มากเท่าที่ควร

2. ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน วิธีสอนของอาจารย์ส่วนมากเท่าที่ ผ่านมามากใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย สอนให้ท่องจำเพื่อนำมาสอบ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

3. ลักษณะการสอบคัดเลือกในอุดมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับการเลือกคณะของผู้เรียน คือ บางคณะบางสาขาวิชาไม่มีการสอนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งในขณะที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ให้เรียนวิชาสังคมเป็นวิชาบังคับ และเรียนทุกเทอม ผู้เรียนที่ไม่เลือกสอบในสาขาทางด้าน สังคมศาสตร์ไม่ต้องนำไปใช้สอบ จึงทำไม่สนใจและไม่ตั้งใจศึกษาในวิชานี้มากเท่าที่ควร

บทความของเยาวภา ประคองศิลป์ (2538: 27 – 28)

การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลาย จำนวนประมาณ 150 คน ที่ เรียนแผนการเรียนต่างๆกัน โดยให้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีด้วยคำถามปลายเปิดใน 3 ประเด็น ผล จากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนจะขอสรุปวิเคราะห์โดยอัตวิสัยและภาวะวิสัยได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อตัวนักเรียน

นักเรียนเกือบทั้งหมดเห็นความสำคัญของวิชานี้ว่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ โดยให้เหตุผลว่า ทำให้เป็นผู้มีความรู้กว้างไกลรู้ถึงความเป็นมาของเรื่องราว และการเปลี่ยนแปลง ด้านต่างๆของสังคม ช่วยให้เราสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี และจากการที่กลุ่มวิชา สังคมศึกษามีหลายวิชา ทำให้ผู้เรียนมีความรอบรู้และเป็นพื้นฐานของการเรียนในวิชาอื่นๆด้วย ถ้า ศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ จะเป็นบัณฑิตผู้มีคุณภาพและคุณธรรมเป็นกำลังสำคัญของชาติสำหรับ นักเรียนที่เห็นความสำคัญของวิชานี้ในแง่ของการนำไปใช้สอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อย มาก

ประเด็นที่ 2 ประโยชน์และความสนใจวิชาเลือกของวิชาสังคมศึกษา

นักเรียนส่วนใหญ่จะให้ความสนใจวิชาเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยให้เหตุผลว่า โลกปัจจุบันก้าวหน้ารวดเร็วเพราะเป็นยุคข่าวสารข้อมูล จึงจำเป็นต้องรู้ให้ทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังเห็นว่าวิชานี้เป็นเรื่องที่ทำความเข้าใจได้ง่ายและสามารถติดตามเหตุการณ์ต่างๆ ได้ตลอดเวลา ทำให้เป็นคนทันสมัย มีความรู้กว้างขวางและยังส่งผลถึงการทำข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ในส่วนหนึ่ง รวมทั้งสามารถพูดคุยได้อย่างมั่นใจเมื่อเวลาเข้าสอบสัมภาษณ์อีกด้วย วิชาเลือกที่นักเรียนให้ความสำคัญรองลงไปเป็น อันดับสองคือ วิชาเศรษฐศาสตร์ ด้วยเหตุผลที่ว่า มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เพราะได้เรียนรู้และเข้าใจระบบเศรษฐกิจในระดับครอบครัว และระบบเศรษฐกิจของส่วนรวม ถ้าคนส่วนใหญ่ของประเทศมีพื้นฐานในเรื่องเหล่านี้ ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาประเทศก็จะลดน้อยลง

สำหรับวิชาเลือกที่นักเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับสามคือ วิชาที่เกี่ยวข้องสิ่งแวดล้อม เพราะเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาเรื่องสภาวะแวดล้อมมาก คนไทยจึงควรมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้ เพื่อจะได้ช่วยกันป้องกันและแก้ไข

ประเด็นที่ 3 ลักษณะการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ และมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนมีรายละเอียดที่นักเรียนเขียนมา โดยแยกเป็นลักษณะการสอนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ภาพรวมว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้ครูสอนแบบบรรยาย แต่อยากให้เห็นเทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ รวมทั้งมีการใช้อุปกรณ์การสอนหรือสื่อต่างๆ เช่น สไลด์ วีดิโอ ข่าว บทความ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ฯลฯ และนักเรียนยังต้องการให้การสอนสังคมศึกษามีการโยงเนื้อหาต่างๆ ไปสู่ความรู้รอบตัว เหตุการณ์ปัจจุบัน โดยมีการอภิปราย วิเคราะห์ วิจารณ์สอดแทรกในการเรียนการสอนตลอดเวลาและที่นักเรียนให้ความสนใจมากอีกเรื่องหนึ่งคือ การจัดกิจกรรมทัศนศึกษา หรือการออกไปศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งความรู้ต่างๆ ที่อยู่รอบๆ สถานศึกษา ให้ทัศนศึกษา จะได้สัมผัสกับข้อมูลและบรรยายที่เป็นจริง ช่วยให้นักเรียนสนใจยิ่งขึ้น

สำหรับข้อเสนอแนะของนักเรียนในประเด็นนี้ มีหลายอย่างที่นำเสนอ เช่น

ในส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญๆ อยากให้มีเอกสารประกอบการเรียนเพิ่มเติม มีคำถามหรือแบบฝึกหัดอื่นๆ ในตอนท้าย

การเรียนการสอนจะได้ผลดีขึ้นอยู่กับทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชานี้

ควรมีการเปิดกว้างสำหรับวิชาเลือกตามที่นักเรียนสนใจ เพราะจะช่วยให้การเรียนการสอนได้ผลดี

การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อวิชาสังคมศึกษานี้ เมื่อนำมาประกอบกับการพิจารณาในแง่ของจิตวิทยาการเรียนการสอนถึงลักษณะทางสติปัญญาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มี พัฒนาการทางสมองสูงเกือบเท่าผู้ใหญ่ เพียงแต่ขาดประสบการณ์และเป็นวัยที่คำนึงถึงการมี “ปรัชญาชีวิต” โดยมุ่งเกี่ยวกับศีลธรรม จรรยา ศาสนา และการเมือง แต่ก็ยังเป็นเรื่องที่ได้ก่อกวนจิตใจไม่ได้ เป็นหน้าที่ของครูที่จะเปิดโอกาสให้ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชีวิต นอกจากนี้ยังสามารถคิดแก้ปัญหาในลักษณะที่เป็นนามธรรม สามารถตั้งสมมติฐานและทดสอบได้อย่างมีระบบ มีขั้นตอน ลักษณะการคิดจะสุขุมรอบคอบ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องควรจะพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ๆ การเสนอเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามีคุณค่าอย่างแท้จริง

สิริวรรณ ศรีพหล (2526: 140 – 141) ได้สรุปปัญหาการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาว่า ปัญหาที่ทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาขาดประสิทธิภาพนั้นมีอยู่หลายประการ ซึ่งพอจะประมวลปัญหาจากที่ได้มีผู้ทำวิจัยไว้ ดังนี้

1. ปัญหาที่เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน ผู้สอนส่วนใหญ่ยังคงยึดถือการสอนแบบบรรยายมากกว่าการนำวิธีการสอนอย่างอื่นมาใช้ มีการบรรยายเนื้อหาตามที่ปรากฏในหนังสือเรียน ผู้สอนยังขาดเทคนิคหรือการสอนแบบใหม่ๆ ทำให้นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น หรือฝึกฝนการแก้ปัญหาในระหว่างการเรียนการสอน รวมทั้งไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพราะครูสังคมศึกษาจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนน้อยเกินไป

จากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนสังคมศึกษา พบว่านักเรียนไม่ชอบวิธีการสอนแบบบรรยาย และไม่ชอบวิธีการสอนที่ครูอธิบายและแสดงความคิดเห็นต่อผู้เรียน

2. ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา ผู้เรียนมีความเห็นว่า เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่เรียนกันอยู่ยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เนื้อหาที่เรียนน่าเบื่อหน่าย เพราะประสบการณ์และสาระที่ได้เรียนไปนั้นมีความแตกต่างกับประสบการณ์ในสังคมที่เกิดขึ้นจริงๆ ผู้เรียนจึงไม่เห็นประโยชน์จากการเรียนวิชานี้ นอกจากนั้นเนื้อหาวิชาในแต่ละระดับชั้นเรียนยังมีความซ้ำซ้อนกันมาก

3. ปัญหาเรื่องสื่อการสอนและแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ครูผู้สอนยังคงใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการเรียนน้อย โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน ทำให้อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ครูจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นโรงเรียนไม่สามารถจัดหาแหล่งวิชาการให้ครูและนักเรียนได้อย่างเพียงพอ

4. ทรรศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อวิชาสังคมศึกษา การที่การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควรนั้น เพราะคนส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาสังคมศึกษานั้นใครก็ได้ที่จะสอน เพราะเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาระและประสบการณ์ที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย เป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมที่พวกตนเป็นสมาชิกอยู่ ดังนั้นครูคนใดก็ได้สามารถสอนวิชานี้ โดยไม่ต้องการเทคนิคหรือความเข้าใจอย่างลึกซึ้งประการใด ยิ่งกว่านั้นผู้บริหารบางท่านคิดว่า การฝึกฝนหรือการส่งเสริมความสามารถในวิชาชีพให้แก่ครูสังคมศึกษานั้นเป็นสิ่งไม่จำเป็น

นอกจากนี้ในทรรศนะของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษายังเห็นว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ไม่ค่อยมีประโยชน์ต่อตนเองมากเท่าใดนัก เป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่าย เน้นความจำมากกว่าการแสดงความคิดเห็น ส่วนความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อวิชานี้ก็ยังไม่เห็นความสำคัญของวิชาดังกล่าวทำให้ไม่สนใจที่จะเตรียมการสอนอย่างดี และยังคงใช้วิธีการบอกหรือบรรยายตามเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมากกว่าที่จะใช้การสอนแบบอื่นๆ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา นั้นประกอบด้วย ลักษณะของครูผู้สอน ลักษณะของสื่อที่เรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ ลักษณะของผู้เรียน แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน และตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสิ่งเหล่านี้น่าจะส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

เรย์โนลด์ (พระมหาเดชาจำลอง พุฒหอม. 2550: 16; อ้างมาจาก Reynolds. 1970) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเทนเนสซีตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ด้านตัวผู้สอนมีอุปสรรคที่ทำให้ผู้สอนไม่สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนได้ นั่นคือ ไม่มีเวลาเพียงพอ ด้านวิธีสอนอาจารย์ผู้สอนมุ่งสอนให้นักเรียนจำเนื้อหา มีอาจารย์ส่วนน้อยที่จะใช้วิธีสืบสวน สอบสวน การศึกษารายกรณี การใช้อุปกรณ์การสอน หนังสืออ่านประกอบมีน้อยมาก การเลือกหนังสือเป็นตำราเรียน ความพอใจของอาจารย์ส่วนมากต้องการให้มีการอบรมวิธีสอนสังคมศึกษาใหม่ๆ

แคทส์ (ปิยพล คำมุงคุณ. 2549: 11; อ้างมาจาก Katz. 1977) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of Social Studies Teachers' Perception of the Utility of In-Service Training in Meeting Classroom Needs" ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับการอบรม การได้รับคำแนะนำจากผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนในการปรับปรุงการสอนประจำวันการปฏิบัติงานของครูหญิง

และครูชายมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่ออายุการทำงานมีมากขึ้น ความแม่นยำในเนื้อหา มีมากขึ้น และจากการอบรมบ่อยครั้งทำให้มีการปรับปรุงเนื้อหาและวิธีสอน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษารับรู้กับ ครูผู้สอนซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญต้องมีเวลาให้กับการศึกษาหาความรู้เพิ่มและหาวิธีสอนแบบ ต่างๆ ไม่ใช่สอนแบบบรรยายอย่างเดียว ซึ่งวิธีการสอนที่แตกต่างกันของครูมีผลต่อปัญหาการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษา ถ้าครูใช้วิธีการสอนหลายๆแบบที่เหมาะสมกับแต่ละเนื้อหาจะทำให้การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และถ้ามีการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาก็เป็นส่วน สำคัญที่ช่วยให้ครูปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

1.2.2. งานวิจัยในประเทศ

เมตต์จ กุลประดิษฐ์ (2540: 30) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า การ วางแผนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนส่วนมากเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และ ดำเนินการสอนโดยยึดหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติ ใช้เวลาเตรียมการสอน 1 วัน – 1 สัปดาห์ สอนโดยการ อธิบายเนื้อหาตามบทเรียนเมื่อสอนไม่ทันตามหลักสูตรครูส่วนมากใช้วิธีอธิบายสรุปให้นักเรียนฟัง ครูผู้สอนส่วนมากจัดกิจกรรมประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยให้นักเรียนร่วมกันจัดทำป้ายนิเทศ และนิทรรศการ และใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเป็นบางครั้ง ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนเป็นบางชั่วโมงและ ที่ใช้ส่วนมากเป็นแผนที่ โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้นมากที่สุด มีการวัดผลการเรียน ของนักเรียนระหว่างภาคเรียนเพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ใช้ทดสอบแบบปรนัย และอัตนัยที่ครูสร้างขึ้นเองมากที่สุด ส่วนปัญหาการสอนวิชาสังคมที่อยู่ในระดับมาก คือ ปัญหา ทางด้านนักเรียน ส่วนปัญหาที่เกี่ยวกับ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน วิธีสอน กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ การสอน การวัดและการประเมินผล เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง และผลของการศึกษายังพบ ปัญหาอื่นอีกคือ ครูผู้สอนต้องทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอน ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้จบ สาขาวิชาสังคมศึกษาโดยตรง นักเรียนขาดการแสดงออกด้านความคิดเห็นและวิเคราะห์วิจารณ์ เนื้อหาหลักสูตรมีมากเกินไป ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน

พนมวรรณ ภูมิสาร (2544: 103) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาของครูสังคมศึกษาคือ เนื้อหาบทเรียนในหลักสูตรมีมากเกินไปไม่สัมพันธ์กับเวลาเรียน จำนวน นักเรียนแต่ละห้องเรียนมีมาก ระดับสติปัญญาของเด็กแตกต่างกัน ครูขาดประสบการณ์และทักษะใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ การใช้เทคนิควิธีการสอน ตลอดถึงการวัดผลประเมินผลที่เน้น

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่สัมพันธ์กับการวัดผลแบบเดิมที่ยึดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนเป็นหลัก สื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ สื่อบางอย่างหายากมีราคาแพง ครูขาดเทคนิคในการทำสื่อ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ปัญหาการเรียนเกิดขึ้นได้ด้วยหลายสาเหตุ เช่น วิธีการสอนของครู ตัวนักเรียน หลักสูตรที่มีมากเกินไป จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีมาก สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เวลาที่ใช้สอนมีน้อย และผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านส่วนตัว

2.1.1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.1.1.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

คำว่า “นิสัย” คือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ (Eysenck, Arnold and Meili. 1972: 40)

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538: 1) กล่าวว่านิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจ และการเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและการจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ชยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเอง และมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตน

จากเอกสารดังกล่าวพอสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นการแสดงถึงความพอใจในการเรียน ในทางปฏิบัติ เป็นวิธีในการเรียนที่กระทำซ้ำๆจนกลายเป็นนิสัยทางการเรียนที่ติดตัวบุคคลนั้นไป พฤติกรรมที่มุ่งมั่นในด้านการเรียน มีความพึงพอใจ เอาใจใส่ ชยัน อดทน รับผิดชอบในการแสวงหาความรู้ รู้จักแบ่งเวลาในการเรียน และพัฒนาการเรียนของตนอยู่เสมอ หากเป็นนิสัยทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ที่ดี ก็จะเป็นการตั้งใจเรียน มีความพึงพอใจและรู้สึกสนุกกับการเรียน หมั่นชวนช่วยหาความรู้เพิ่มเติม และฝึกฝนด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เชื่อได้ว่านิสัยทางการเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.1.1.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

2.1.1.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

คอยโว (Koivo. 1983: 2524 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ด้านการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องนิสัยและทัศนคติในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า นิสัยทางการเรียนที่ดี จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

2.1.1.2.2. งานวิจัยในประเทศ

วรสิริ ลิขิตวงศ์ (2547: 75) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดกระจัดพิณิจ กรุงเทพมหานคร พบว่า นิสัยทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดี มีปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีนิสัยการเรียนที่ดีจะเป็นผู้ที่มีความขยัน เอาใจใส่ มานะพยายามตั้งใจเรียน มุ่งมั่นศึกษาหาความรู้ เห็นคุณค่าทางการเรียน และไม่ย่อท้อต่อการเรียน ทำให้อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า เมื่อนักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดี จะทำให้อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีตามไปด้วย ปัญหาการเรียนก็จะลดลง

2.1.2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.1.2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (2544: 270) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ใช้ชีวิตของบุคคล และทัศนคติมีความสำคัญต่อการตอบสนองทางสังคมของบุคคลอย่างมาก คือบุคคลที่มีพฤติกรรมอย่างไรหรือกระทำการสิ่งใดลงไปทัศนคติจะเป็นเครื่องกำหนด ดังนั้นทัศนคติจึงเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพและบุคคลที่มีทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆในลักษณะที่ต่างกันออกไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 244-245) ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น ความรู้สึกนี้จึงแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ

1. ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ และสนับสนุน

2. ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน

3. ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใดๆ

บุคคลจะแสดงความรู้สึกออกทางด้านพฤติกรรม ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

1. พฤติกรรมภายนอก เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ มีการกล่าวคำพูดสนับสนุน ท่าทางหน้าตาบอกความพึงพอใจ

2. พฤติกรรมภายใน เป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบก็ไม่แสดงออก หรือความรู้สึกที่เป็นกลาง

สุรวงศ์ ไคว์ตระกูล (2550:365) กล่าวว่า ทักษะคติเป็นอักษณาคัย (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุ ความคิด (Idea) ทักษะคติอาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีทักษะคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่เผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีทักษะคติลบก็จะหลีกเลี่ยง ทักษะคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และการแสดงออกของค่านิยม และความเชื่อของบุคคล

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971: 189) กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของทักษะคติไว้ 3 ส่วนดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นการที่สมองของบุคคลได้รับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่างๆที่ได้รับ ทำให้เกิดทักษะคติซึ่งแสดงออกมาในแนวคิดที่ว่าอะไรถูกหรืออะไรผิด

2. ความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตามความคิด ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกดีต่อสิ่งนั้น ทักษะคติจะแสดงออกในรูปของความชอบหรือไม่ชอบ พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ องค์ประกอบด้านความรู้สึกนี้จะเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง

3. พฤติกรรม (Behavior Component) คือ ความพร้อมที่จะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนอง เนื่องจากความคิดและความรู้สึก ซึ่งออกมาอยู่ในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2542: 210-211) กล่าวถึงทักษะคติมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่ 3 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับการรู้ การคิด (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิด ความเชื่อถือที่คนเรามีต่อสิ่งเร้า (คน สิ่งของ สถานการณ์) รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดี บวกหรือลบ ในกรณีที่เรารู้จักสิ่งใดดี เราก็จะมีทักษะคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าเรารู้จักในสิ่งไม่ดีก็จะมีทักษะคติที่ไม่ดีเช่นกัน ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลยก็จะไม่เกิดทักษะคติขึ้น ดังตัวอย่าง

สวย	(รู้ในทางที่ดี)	เกิดทัศนคติทางบวก
บวส	(เราไม่รู้จัก)	ไม่เกิดทัศนคติ (ทัศนคติเป็นศูนย์)
ซีเหร์	(รู้ในทางที่ไม่ดี)	เกิดทัศนคติทางลบ

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ที่มีต่อสิ่งเร้า เมื่อเราเกิดความรู้ การคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือความรู้สึกในทางที่ไม่ดี ในขั้นนี้จะเป็นทัศนคติที่มีทิศทางแล้ว ซึ่งเปลี่ยนแปลงค่อนข้างยากมาก เช่น เห็นว่ารถยนต์เป็นของจำเป็น มีความศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

3. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มในการกระทำ (Action Tendency Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือพร้อมที่จะสนับสนุนช่วยเหลือหรือทำลายล้าง เช่น เมื่อมีเงินทองเพียงพอก็จะซื้อรถยนต์มาใช้ ไปเลือกตั้ง ส.ส. ทุกครั้ง แสดงความคิดเห็นคัดค้านการปกครองรูปแบบอื่นในบางโอกาส เป็นต้น

องค์ประกอบของทัศนคติทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันเสมอด้วยเหตุที่ว่า ปฏิกริยาของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดก็ตามจะตกอยู่ภายใต้องค์ประกอบทั้ง 3 นี้ทั้งสิ้น ถ้าเรามีปฏิกริยาทั้ง 3 ด้านนี้ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างคงทนพอสมควร เราอาจกล่าวได้ว่า ทัศนคติก็คือ ผลรวมของปฏิกริยาทั้งสามสิ่งนั้น นั่นคือองค์ประกอบทั้ง 3 ของทัศนคติดำเนินความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเสมอ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทัศนคติ คือ แนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ขึ้นอยู่กับว่ามีทัศนคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร ชอบ ไม่ชอบ เฉยๆ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความรู้ ด้านความรู้สึก และด้านแนวโน้มที่จะกระทำ จึงถือได้ว่า ทัศนคติเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของบุคคลทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งแบ่งเป็นทัศนคติด้านบวก ทัศนคติด้านลบ และทัศนคติที่เป็นกลาง

2.1.2.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.1.2.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

แมคฮาร์ท (Machart, 1978: 6668 A-6669 A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of the Attitudes of Selected Sixth Grade Students Concerning Social Studies"

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีทัศนคติต่อวิชาต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น โดยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่อไปนี้

- 2.1 การใช้วิธีการสอนสังคมศึกษาแนวใหม่
- 2.2 ความถี่ (มากกว่าสัปดาห์ละครั้ง) ของการจัดกิจกรรม
ประกอบการเรียนการสอนในชั้น
- 2.3 การใช้การศึกษานอกสถานที่ และประสบการณ์อื่น ๆ นอก
ห้องเรียน
- 2.4 โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนมากกว่า 2,500 คน)
- 2.5 การสอนสังคมศึกษา 5 ชั่วโมง หรือมากกว่าต่อสัปดาห์
3. นักเรียนชายมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษามากกว่านักเรียนหญิง
4. จากการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า การเรียนเรื่องประชากรศึกษา โดย
การใช้กิจกรรมและวัสดุหลายๆอย่าง และการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชั้นเรียนนับว่าเป็น
การศึกษาที่สนุกสนานและมีประโยชน์มาก
5. การที่นักเรียนมีความชอบหรือเกลียดวิชาสังคมศึกษาที่สุดนั้น ไม่มี
ความสัมพันธ์กับอาชีพของผู้ปกครองของนักเรียน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า นักเรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อ
วิชาสังคมศึกษา จะต้องมีการสอนแนวใหม่ไม่ใช่การสอนแบบบรรยายแบบเดิมๆ ต้องมีกิจกรรม
ประกอบการเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีการศึกษานอกสถานที่เพื่อให้มีประสบการณ์อื่น ๆ นอก
ห้องเรียน ถ้านักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาก็จะทำให้ นักเรียนสนใจและตั้งใจที่จะเรียน
วิชาสังคมศึกษา ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.1.2.2.2. งานวิจัยในประเทศ

สุกัญญา แยมยิ้ม (2541: 65-70) ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความ
ตั้งใจเรียนของนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1, 2, และ
3 วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อการเรียนมี
ความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเรียน และทัศนคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความตั้งใจ
เรียนเป็นอันดับแรก

ชลดา ยอดอ่วม (2552: 75) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการ
เรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี
กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาสังคมศึกษา มีพฤติกรรมการเรียนที่
เหมาะสมวิชาสังคมศึกษามาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนวิชา
สังคมศึกษา ทั้งยังมีความรับผิดชอบ มีความสนใจ มีความตั้งใจเรียน มีความพอใจต่อการเรียนการ

สอน และมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพื่อทำให้การเรียนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ทักษะคิดการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาสังคมศึกษา จะทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

2.2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว

2.2.1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2.1.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสถานภาพทางสังคมของครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตความเป็นคนของครอบครัว ประดิษฐ์ อุปรมัย (สุพัตรา ผลรัตน์ ไพบุลย์. 2550: 37; อ้างมาจาก ประดิษฐ์ อุปรมัย. 2532) ได้กล่าวว่า แม้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและสถานภาพทางสังคมไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น แต่มีอิทธิพลต่อวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่อย่างมาก และการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันไปเอง จะเกิดผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กในด้านต่างๆ

ครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมต่ำ บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีภาระหน้าที่โดยตรงต่อการหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จึงจำเป็นต้องให้เวลากับครอบครัวไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ ขาดโอกาสที่จะแสวงหาความบันเทิงเพื่อผ่อนคลายความเครียด อย่างไรก็ตามครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง หัวหน้าครอบครัวมีภารกิจต้องทำงานและมีเงินเพียงพอที่จะจ้างผู้อื่นมาเลี้ยงดูเด็กแทนตน ทำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นไปตามอารมณ์และลักษณะนิสัยของผู้เลี้ยงมากกว่าจะคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับเด็ก นอกจากนี้บิดามารดาที่มีฐานะเศรษฐกิจสูงจำนวนไม่น้อยที่เลี้ยงลูกแบบตามใจทุกอย่างและปกป้องลูกมากเกินไป ทำให้เด็กขาดความเข้าใจในสิ่งที่ควรและไม่ควรเอาแต่ใจตนเอง

แอสติน (จักรินทร์ พึ่งทองฟู. 2546: 21; อ้างมาจาก Astin. 1964) ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลทำให้นิสิตต้องออกจากวิทยาลัยก่อนจบการศึกษาพบว่านิสิตเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมต่ำ บิดามารดาได้รับการศึกษาต่ำ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน จะมีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกัน และฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำทำให้หมดโอกาสในการศึกษาระดับที่สูงต่อไป

2.2.1.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2.1.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

โรเบิร์ต เจ. ไรท์ และ แอนดรู จี. บีน (Robert J. Wright and Andrew G. Bean 1974: 277-283) ได้วิจัยเรื่อง “The Influence of Socioeconomic Status on the Predictability of College Performance” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลทางฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในการพยากรณ์ผลการเรียนในมหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากร คือนักเรียนชั้นปีที่ 1 จำนวน 1,631 คน ในมหาวิทยาลัยเขตเมืองแห่งหนึ่ง ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา และการศึกษาของมารดา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบทดสอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าสหสัมพันธ์ (Multiple Correlation) ผลจากการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เป็นรายได้ของครอบครัวเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่ใช้พยากรณ์ผลการเรียน รองลงมาเป็นอาชีพของบิดาและการศึกษาของมารดา นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดีกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

เดลพี (Hergensham, Christian W. 1990: 5028) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ไม่ใช้สติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากครอบครัวที่ยากจน ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำคะแนนทดสอบ CPI (The California Test of Personality) ได้คะแนนน้อย แสดงให้เห็นว่านักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนมีปัญหาด้านการปรับตัวสูง
2. เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีปัญหาทางการปรับตัวน้อยกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนทั่วไป
3. ครูตั้งความหวังและประเมินค่าไว้ว่า นักเรียนที่มีการปรับตัวดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่นักเรียนที่ยากจนในกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาทางด้าน การปรับตัวสูง ทำให้การเรียนต่ำ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลต่อ สติปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอารมณ์ของเด็ก แสดงให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนของเด็ก

2.2.1.2.2. งานวิจัยในประเทศ

จรัลพร สุวรรณวัฒน์ (2542: 57) ได้สำรวจปัญหาของนักเรียน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาเขต ปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จักรินทร์ พริ้งทองฟู (2546: 59) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พบว่า รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า รายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่มาจากครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ย่อมขาดประสบการณ์ต่างๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหา อันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนได้ และเด็กที่ต้องออกจากโรงเรียนก่อนเรียนสำเร็จนั้น เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญคือ ขาดทุนทรัพย์ เนื่องจากฐานะเศรษฐกิจทางครอบครัวต่ำ อันจะทำให้มีผลให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา

จากการวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีผลต่อปัญหาการเรียน ถ้าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะทำมีปัญหาดังกล่าวมากมาย เป็นผลทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำไปด้วย

2.2.2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

เรียน

2.2.2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก นอกจากจะมีหน้าที่ในการเลี้ยงดู การให้การอบรมสั่งสอน และต้องให้การศึกษากับเด็ก ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญที่จะส่งเสริมให้เด็กก้าวไปสู่ความสำเร็จในภายภาคหน้า การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการให้การศึกษาและเอาใจใส่อย่างจริงจังเป็นพิเศษกับการศึกษาของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนอย่างเต็มความสามารถ การให้กำลังใจ หรือแสดงความเชื่อมั่นในตัวเด็กก็จะเป็นการส่งเสริมหรือช่วยให้เด็กได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่นิเทศ เจริญภักดิ์ชูรณ์ (2543: 32) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นตัวจักรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อเด็กอย่างยิ่ง ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนความประพฤติดี และรวมไปถึงความสำเร็จในชีวิตของเด็กก็ว่าได้ ถ้าจะพิจารณาถึงความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีความมุ่งมั่นหวังต่อการประสบ

ความสำเร็จของบุตรหลานของตน เขาย่อมต้องการให้เด็กได้รับการศึกษาในระดับสูงเท่าที่เขาจะทำได้ และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี พ่อแม่ผู้ปกครองที่เข้าใจ จะให้ความสนใจในการศึกษาของเด็ก มีเวลาในการเอาใจใส่ดูแลการเรียนของเด็ก ให้คำแนะนำในการเรียนของเด็กเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กสามารถทำการศึกษาล่าเรียนจนประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การสนับสนุนของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับการเรียนของเด็ก หมายถึง การที่บิดามารดา หรือผู้ปกครอง เห็นถึงความสำคัญที่ต้องส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนของเด็ก โดยการดูแลเอาใจใส่ในการเรียน คอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจกับเด็ก เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและตั้งใจเรียน

2.2.2.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

2.2.2.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

เจมส์ ดี คาลลาฮาน (James Dee Callahan 1982: 361-A) ได้วิจัยเรื่อง “The Effects of a Parental Intervention Program on the Educational Achievement of Second Grade Students” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาของนักเรียนโดยหวังว่า การจัดกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยพัฒนาทางพุทธิพิสัย และจิตพิสัยของนักเรียนได้ เป้าหมายโครงการนี้ ต้องการให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองตระหนักถึงความสามารถของตนที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรคือนักเรียนเกรด 2 จำนวน 40 คน ในรัฐอิลลินอยส์ และบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่างๆกัน ผลวิจัยพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางบ้านมีผลต่อการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนกลุ่มที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการศึกษาของนักเรียนจะมีคะแนนสูงกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้

แวงและคนอื่นๆ (สุธาสินี ใจเย็น. 2545: 37; อ้างอิงจาก Wang, Haertel, and Walberg. 1994) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยให้เด็กได้สังเคราะห์เนื้อหาและคำแนะนำในการเรียนของคู่มือนักเรียน 179 บท รวบรวมผลการสังเคราะห์รายงานการวิจัย 31 รายการ และสำรวจความคิดเห็นของนักวิจัยการศึกษา 61 คน ได้ข้อมูลที่น่าสนใจ 11,000 รายการ เกี่ยวกับปัจจัยที่ช่วยให้เด็กเรียนดี และได้นำข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันอย่างมาก 28 ตัวแปร และใช้ Meta – analysis เพื่อสังเคราะห์ผลรวมของรายงานวิจัยและข้อมูล ผลที่ได้ออกมาจะเป็นการประมาณค่าโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรพบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านและการสนับสนุนของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการช่วยให้การเรียนของเด็กนักเรียนอยู่ในอันดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 58.4

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง หมายถึง การอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ การให้การศึกษา ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน และส่งเสริมให้เด็กพบกับความสำเร็จในการเรียนตามที่เด็กต้องการอย่างเข้าใจเด็ก

2.2.2.2. งานวิจัยในประเทศ

สิริพร ดาวัน (2540: 96) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลาย กล่าวคือ ถ้านักเรียนอยู่ในครอบครัวที่บิดา มารดาให้การดูแลเอาใจใส่ พร้อมทั้งจะสนับสนุนด้านการเรียน นักเรียนจะเกิดความมุ่งมั่นและเห็นความสำคัญของการเรียน แต่ถ้านักเรียนอยู่ในครอบครัวที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปล่อยปะละเลย ไม่สนใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเหว่ ขาดความมานะพยายามในการเรียน

พัชรินทร์ สมหมาย (2549: 113) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนด้านการเรียนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีอิทธิพลทางลบต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่สอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองให้การสนับสนุนด้านการเรียนมาก ทำให้มีปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 น้อย

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ต่อการเรียนของเด็ก เป็นกำลังใจให้เด็ก คอยช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหา และชมเชยเมื่อเด็กประสบความสำเร็จในการเรียน จะทำให้เด็กมีปัญหาทางการเรียนน้อย

2.3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.3.1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.3.1.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

สภาพแวดล้อมทางกายภาพหมายถึง ลักษณะแวดล้อมทางวัตถุ เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำและห้องต่างๆภายในโรงเรียนรวมทั้งบริเวณโรงเรียน ระบบแสงสว่าง

การถ่ายเทอากาศทำให้เย็นสบายไม่มีกลิ่นเหม็นอับ สะอาดทั่วทั้งโรงเรียน เพราะอาคารและสภาพแวดล้อมเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ ยังเป็นที่พบปะสังสรรค์ มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างครูและนักเรียน ทั้งยังเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของนักเรียนและชุมชน

นอกจากนี้ อาคารและสภาพแวดล้อมยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม สติปัญญา และสังคมของนักเรียนและครูอีกด้วย พื้นที่นอกอาคารไม่เพียงแต่เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและมีคุณค่าทางการศึกษาเท่านั้น ยังให้ประโยชน์ในการสังสรรค์ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน ครูด้วยกันหรือนักเรียนด้วยกันนอกเวลาเรียน ซึ่งเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ดังที่ดวงใจ ผัดวง (2541: 5) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนมีฐานะเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญซึ่งเกิดขึ้นจากความต้องการของสังคมเพื่อทำหน้าที่ให้การศึกษาบรมอย่างเป็นระบบแก่สมาชิกของสังคม และพัฒนาสมาชิกผู้เยาว์ของสังคมให้เป็นบุคคลที่มีการพัฒนาการเหมาะสมตามวัยทั้งทางร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ และสังคม รวมทั้งเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพและมีค่าตามที่สังคมพึงประสงค์ โรงเรียนยังทำหน้าที่รองและหน้าที่เสริมในการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยม ที่ดีงาม ในการปฏิบัติภารกิจในการสร้างบุคคล ซึ่งถือเป็นทรัพยากรทางสังคมโรงเรียนต้องมีผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน นักการภารโรง เจ้าหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนและครู อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ล้วนเป็นองค์ประกอบและมีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อการศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนบรรลุผลตามหลักสูตร โรงเรียนจำเป็นต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งทางด้านรูปธรรมและนามธรรมให้เหมาะสม

พิมพันธ์ เดชคุปต์ (2544: 10-14) ได้กล่าวถึงบรรยากาศทางกายภาพในการเรียนการสอนไว้ว่า บรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสม ควรเป็นดังนี้

1. ห้องเรียนควรมีสีสันน่าดู และเหมาะสมสบายตา อากาศถ่ายเทดี ปราศจากเสียงรบกวน กว้างขวางพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน
2. ห้องเรียนควรมีบรรยากาศอิสระของการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท
3. ห้องเรียนสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
4. สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่างๆ สามารถเคลื่อนย้ายได้ และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้

5. การจัดห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้ความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่างๆ ตัวอย่างเช่น เหมาะต่อการสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย และวิธีการแสดงละคร เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ลักษณะทางกายภาพที่ดี ที่เหมาะ สะดวกสบาย ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เช่น ห้องเรียนที่มีอุปกรณ์ต่างๆในห้องครบเหมาะกับจำนวนนักเรียน สะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยในการสอนอย่างเหมาะสม และสภาพแวดล้อมต่างๆภายในโรงเรียนเหมาะสมดีกับนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียน

2.3.1.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2.3.1.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

เลียว (Liu, 1975: 1411-A-1412-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการช่วยสอนวิชาความรู้เบื้องต้นในวิชาฟิสิกส์ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถช่วยผู้เรียนได้ดังนี้
 - 1.1 ช่วยให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาดีขึ้น ด้วยวิธีการปฏิบัติ
 - 1.2 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนในห้องเรียนไปแล้ว
 - 1.3 ทำให้เกิดความแม่นยำในวิชาที่เรียนอ่อน โดยการปรับปรุงวิธีการเรียน
 - 1.4 ผู้เรียนสามารถสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง
 - 1.5 ทำให้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาฟิสิกส์

2. คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เรียนจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ราบี (วรสิริ ลิขิตวงศ์, 2547: 37; อ้างมาจาก Rabie, 1979) ได้สรุปผลการวิจัยว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ในประเทศอิหร่านไม่ได้ผลเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทักษะการพูด เพราะขาดวัสดุ อุปกรณ์การสอน หรือสื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

ไฮน์ (Hines, 1997: 156) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมด้านอาคารสถานที่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการศึกษาพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่มีสภาพอาคารสถานที่ดีกว่าจะมีคะแนนสูงกว่า โรงเรียนที่มี

สภาพอาคารดี มีห้องทดลองวิทยาศาสตร์ที่ดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนจะสูงกว่า นอกจากนี้สถานที่ตั้งของโรงเรียนที่เก็บอุปกรณ์และปัจจัยอื่น ๆ ล้วนมีผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากรายงานการวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง อาคารสถานที่ที่ดี และมีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนที่มีคุณภาพมีจำนวนเพียงพอกับนักเรียน จะทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะสูงขึ้นและมีเจตคติทางบวกต่อวิชาสังคมศึกษา

2.3.1.2.2. งานวิจัยในประเทศ

วลีวรรณ ศรีเดชะวิวัฒน์ (จักรินทร์ พริ้งทองฟู. 2546: 25; อ้างอิงจาก วลีวรรณ ศรีเดชะวิวัฒน์. 2536) ได้ศึกษาปัญหาของนักเรียนอาชีวะภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในห้องเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนอบอ้าว อาคารเรียน อาคารปฏิบัติการอยู่อยู่ใกล้กัน ทำให้เกิดเสียงรบกวน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการแออัดไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

สร้อยพันธ์ ศรีพิทักษ์ (ชนเศศ แนบสนิท. 2546: 45; อ้างอิงจาก สร้อยพันธ์ ศรีพิทักษ์. 2533) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมากในประเด็นต่อไปนี้ คือ การมีพระพุทธรูปประจำโรงเรียน ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อาคารถ่ายเทและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่เหมาะสม บริเวณโรงเรียนและอาคารเรียนได้รับการตกแต่งให้เป็นระเบียบและสวยงาม ส่วนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาคือ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนกล้าแสดงออก

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า ลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง สถานที่ที่พร้อมทั้งอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการเรียนการสอน รวมถึงการมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัยใช้ในการเรียนการสอน

2.3.2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

2.3.2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

ครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาคควรจะมีบุคลิกภาพที่เด็กนักเรียนเห็นแล้วเกิดความรัก ความศรัทธา อยากอยู่ใกล้ชิดและมีความไว้วางใจครู ดังที่ เจม ไฮน์ (Jame Highy. 1967: 135) ได้กล่าวถึง บุคลิกภาพของครูสังคมศึกษาไว้ว่า ต้องมีลักษณะเป็นผู้นำ ให้ความร่วมมือกับผู้ร่วมงาน มีไหวพริบสามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีอารมณ์ขัน ยอมรับความรู้สึกของผู้อื่น มีท่าทางสง่าภูมิฐาน มั่นคง มีความกระตือรือร้น และว่าเรียงสนุกสนานกับการสอน

ธเนศ ขำเกิด (2533: 7) ได้อธิบายไว้ว่า ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่าครูของเขามีความรักความจริงใจต่อเขาเพียงใด มีความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจของนักเรียนได้แล้ว ก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดีที่สุด มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2533: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนว่า ความสำเร็จในการสอน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพที่ดีของครูกับนักเรียน ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น ปราศจากการข่มขู่ เด็กนักเรียนต้องเรียนอยู่ในโรงเรียน เด็กจึงมีชีวิตผูกพันอยู่กับครู การแสดงออก นิสัยใจคอ และทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียนย่อมมีอิทธิพลต่อผลการเรียนและสภาพจิตใจของเด็ก

นารี โนภระ (2536: 9) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนถือว่าเป็นสำคัญที่สุด นอกจากด้านการเรียนการสอน และการให้การอบรมแก่นักเรียน ครูยังต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี และเสริมสร้างคุณสมบัติทางจิตใจให้แก่เด็ก

พรณี ช. เจนจิต (2538: 253) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียนว่า ครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน และบรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะ ผ่อนปรน ไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเขา พยายามมองสถานการณ์ต่างๆตามที่เด็กมอง อย่าเห็นว่าความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระ การสอนจึงไม่ควรบังคับเด็กให้ต้องทำ แต่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เด็กตั้งใจเรียน

จากเอกสารดังที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียน อบอุ่น น่าอยู่ น่าสบาย เป็นมิตรและปลอดภัย ส่งผลทำให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้น

2.3.2.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

2.3.2.1.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

ยี (ปิยพล คำมุงคุณ. 2549: 32; อ้างอิงจาก Yee. 1971) ได้

ทำการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อการประสบความสำเร็จอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่แสดงความจงเกลียดจงชังของครูต่อเด็กทำให้เด็กเป็นคนเฉยเมย ถอยหนี เชื้อยซาต่อการแก้ปัญหา เป็นปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ก้าวร้าว ปรับตัวไม่ได้

ลูวิส (Lewis. 1989: 160) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมและทัศนคติที่เป็นส่วนเกี่ยวข้องมาจากสัมพันธภาพของครูและนักเรียนในด้านภาวะการณเป็นพลเมือง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทั้งสองกลุ่มเห็นว่า สิทธิในการออกเสียงเป็นสิทธิพิเศษ และมีความคิดตรงกันว่า ครูมีบทบาทหน้าที่ในการสอนหลักประชาธิปไตยและประวัติศาสตร์อเมริกันในทุกระดับชั้น

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา หมายถึงความเป็นมิตรที่ดีต่อกัน เอื้ออาทรต่อกัน และรักกันด้วยความจริงใจ จะส่งผลทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.3.2.1.2. งานวิจัยในประเทศ

ปรียาพร สุวรรณพันธ์ (2540: 34) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี และสรุปไว้ว่า การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนทุกคน ต้องการความสำเร็จ ความไว้วางใจ และความสนทนินที่ครูให้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน

นลินี ธรรมอำนวนยสุข (ปิยพล คำมุงคุณ. 2549: 32; อ้างอิงจาก นลินี ธรรมอำนวนยสุข. 2540) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกรมพลศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่านักเรียนที่ไม่มีแผนการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการเรียนของนักเรียน

พระมหาเดชจำลอง พุฒหอม (2550: 79) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ พบว่า การที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความสนใจ ให้ความเป็นกันเอง ให้ความรัก ความเอาใจใส่ และให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนรัก และส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนด้วย

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง การที่ครูมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนก็มีสัมพันธภาพที่ดีต่อครูเช่นกัน ทำให้นักเรียนปฏิบัติต่อครูด้วยความรัก เชื้อพียง และตั้งใจเรียน ครูก็

ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความเอาใจใส่ ด้วยความรัก และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องเรียน ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

2.3.3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชา สังคมศึกษา

2.3.3.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชา สังคมศึกษา

ปรีชา ธรรมราชา (2547: 126) เขียนไว้ว่า การเลียนแบบ (Imitation) หมายถึง พฤติกรรมการเอาอย่างตัวแบบ ซึ่งเกิดจากกระบวนการทางจิตวิทยาและสังคม โดยที่ผู้เลียนแบบอาจรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้

พฤติกรรมการเลียนแบบ เป็นพฤติกรรมของผู้เลียนแบบ ซึ่งแสดงออกโดยอาศัยพฤติกรรมของตัวแบบเป็นต้นแบบ ตัวแบบประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร แสดงกิริยาวาจาอย่างไร ผู้เลียนแบบก็กระทำอย่างนั้นด้วย ฝ่ายตัวแบบอาจมีตัวตนอยู่จริงๆในอดีตและปัจจุบัน หรืออาจเป็นตัวอย่างแบบในจินตนาการ เช่น ในนวนิยายและวรรณคดี พฤติกรรมเลียนแบบ อาจเหมือนกันหรือเป็นอยู่ต่างกับพฤติกรรมบางส่วนหรือทั้งหมดของตัวแบบในระดับที่มีความแตกต่างกันบ้าง จนกระทั่งไม่มีความแตกต่างระหว่างกันเลยกล่าวคือ อาจเหมือนกันทุกประการในด้านการประพฤติปฏิบัติตนตลอดถึงวิถีชีวิตของผู้เลียนแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถความรู้สึก ความเลื่อมใสศรัทธา ทัศนคติ ค่านิยม อุดมคติของผู้เลียนแบบ และความสำคัญหรืออิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้เลียนแบบรวมทั้งสถานการณ์แวดล้อมอื่นๆประกอบด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการพัฒนาทางบุคลิกภาพของแบนดูราและวอลเตอร์ส กล่าวถึงการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ ซึ่งมีกรอบความคิดของกระบวนการอันประกอบด้วยสาระต่างๆที่ให้ความรู้ ความเข้าใจอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับการเลียนแบบในความหมายของการกระทำตามอย่างตัวแบบในความหมายของการกระทำตามตัวอย่างแบบ (modeling) ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตการณ์กระทำที่เป็นตัวแบบหรือสังเกตการณ์กระทำของผู้อื่น ที่ช่วยให้ได้มีความคิดว่า ควรแสดงพฤติกรรมอย่างไรและควรหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดประการใดบ้าง กระบวนการนี้ประกอบด้วยสี่ส่วนด้วยกันคือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการทรงจำ กระบวนการแสดงพฤติกรรม และกระบวนการจูงใจ

แบนดูรา (พวรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2549: 146; อ้างอิงจาก Bandura.1997) กระบวนการสังเกตเพื่อเลียนแบบตัวแบบ มี 4 กระบวนการคือ

1. กระบวนการความตั้งใจ (attentional process) การตั้งใจสังเกตเพื่อให้ได้การรับรู้ที่ถูกต้อง เพราะคนเราจะไม่สามารถเลียนแบบจากการสังเกตได้ ถ้าขาดความตั้งใจเกี่ยวข้องกับลักษณะของตัวแบบและกิจกรรมของตัวแบบ เพราะจะทำให้ไม่สามารถเกิดแบบแผนในการเลียนแบบตัวแบบได้

2. กระบวนการจดจำ (retention process) ได้แก่ การคงความจำในกิจกรรมที่เลียนแบบการเรียนรู้โดยการสังเกตซึ่งประกอบด้วยวาดภาพในใจ (imaginal) และคำพูด (Verbal) การเรียนรู้จากการสังเกตที่ดีนั้น ผู้สังเกตจะต้องทบทวนดูแบบอย่างพฤติกรรมของตัวแบบอย่างมีระบบแล้วจึงลอกเลียนพฤติกรรมให้ถูกต้องจึงจะเกิดการเรียนรู้

3. กระบวนการสร้างพฤติกรรมทางอวัยวะเคลื่อนไหว (motor reproduction process) กระบวนการนี้ที่สำคัญคือ การแปรสภาพพฤติกรรมของตัวแบบเป็นการกระทำ พฤติกรรมที่แสดงออกสามารถแยกตามกระบวนการความรู้ความเข้าใจในการตอบสนองตามพื้นฐานข้อมูลย้อนกลับ ฉะนั้นการเลียนแบบทักษะต่างๆ เช่น การว่ายน้ำ การตีกอล์ฟ นั้นจะต้องเป็นไปในลักษณะเรียนรู้แก้ไขไปทุกวัน

4. กระบวนการจูงใจ (motivational process) มนุษย์นั้นไม่จำเป็นต้องเกิดพฤติกรรมทุกอย่างที่ตนเรียนรู้เสมอไป ฉะนั้นการจูงใจให้เกิดการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญในการเลียนแบบจากการสังเกต มนุษย์จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ให้ผลดีกับเขามากกว่าพฤติกรรมที่ให้โทษกับเขา และเขามีแนวโน้มจะเลียนแบบพฤติกรรมที่เขาพอใจมากกว่าพฤติกรรมที่เขาทำแล้วไม่สบายใจ

ปรีชา ธรรมราชา (2547: 130-131) ได้กล่าวว่า การเลียนแบบอาจมีเพิ่มขึ้นได้ด้วยการเสริมแรงพฤติกรรมที่เหมือนกับพฤติกรรมของตัวแบบ การอำนวยความสะดวกต่างๆในการเรียนรู้ด้วยการปรับปรุงทักษะในการเลือกสังเกต การใช้รหัสหรือด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการใช้อวัยวะสัมผัสและกล้ามเนื้อให้ประสานกันมากขึ้น และด้วยการช่วยให้มองเห็นผลตอบแทนของการกระทำตามคนอื่น เด็กจะสามารถเลียนแบบได้อย่างถูกต้องมากขึ้น เมื่อมีเครื่องล่อใจให้กระทำตามตัวแบบ และการเลียนแบบจะลดน้อยลงไปเมื่อไม่มีใครสนใจว่าจะประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร เวลาระหว่างการสังเกตกับการแสดงพฤติกรรม (การกระทำ) ถ้าห่างออกไปผลของการเรียนรู้โดยการเลียนแบบจะลดลงไป การคาดหวังว่าจะได้รับการเสริมแรงหรือไม่เพียงใด ก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการเลียนแบบ เหล่านี้นับว่าเป็นเหตุปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการของพฤติกรรมเลียนแบบ

ผลของการเลียนแบบมีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย ส่วนดีของการเลียนแบบคือ การแสดงออกได้เหมาะสมถูกต้องตามความประสงค์ในทางที่ประหยัดมากกว่า ไม่ต้องเสียเวลาคิดและแสดงพฤติกรรมแบบลองผิดลองถูกช่วยประหยัดทั้งเวลา ค่าใช้จ่าย และพลังงาน พฤติกรรมเลียนแบบที่เป็นการประพฤติปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของสังคม ย่อมเป็นที่ยอมรับและช่วยให้ปรับตัวเข้ากับ

ผู้อื่นได้ คนที่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของวิชาชีพใดก็มีโอกาสที่จะเข้าสู่วงการวิชาชีพนั้นได้ พฤติกรรมเลียนแบบจึงมีส่วนในการชี้บ่งว่า บุคคลมีความเหมาะสมที่จะประกอบอาชีพใดหรือกระทำการงานใด หรือไม่เพียงใด เป็นต้น ส่วนเสียของการเลียนแบบนั้นมักเกิดขึ้นในกรณีที่มีการเลียนแบบ พฤติกรรมไม่เหมาะสมไม่เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม อันได้แก่ การประพฤติผิดในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนทั้งพฤติกรรมปกติ นอกจากนี้การเลียนแบบจะเป็นการแสดงถึงการขาดความคิดริเริ่มของตนเองและการขาดความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งจะมีผลเสียต่อความเจริญก้าวหน้าของความคิด ที่จะช่วยให้ก้าวไปสู่วิวัฒนาการทางความรู้ และเทคโนโลยียิ่งขึ้นไป

การเลียนแบบกับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมากและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วย ในวงการศึกษายังมีความจำเป็นต้องอาศัยพฤติกรรมเลียนแบบ แต่จะอาศัยการเลียนแบบเป็นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุใด เพื่ออะไรและอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับแนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติทางการศึกษาของแต่ละสังคมเป็นประการสำคัญ ในเรื่องนี้อาจกล่าวโดยสรุปเป็นหลักการได้ว่า การเลียนแบบเพื่อการศึกษาและการศึกษาเพื่อการเลียนแบบจะเกิดผลดีมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีความรู้ ความเข้าใจเห็นประโยชน์ คุณโทษ และธรรมชาติของการเลียนแบบอย่างแท้จริง ก่อนที่จะนำความรู้เรื่องการเลียนแบบไปประยุกต์ใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดนโยบาย ความมุ่งหมายเชิงปรัชญา วัตถุประสงค์ วิธีการ การวัดและประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสมทั้งในด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ

จากงานเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเลียนแบบ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ โดยการสังเกตการณ์กระทำของตัวแบบ ซึ่งประกอบด้วย 4 กระบวนการคือ ใส่ใจ ทรงจำ แสดงพฤติกรรม และการจูงใจ จนมีพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ต้องการ

2.3.3.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชา

สังคมศึกษา

2.3.3.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

อีเกิล ริชแมนและโคเกิล (Egel, Richman; & Koegel. 1981) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ตัวแบบที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียน และอยู่ในวัยเดียวกันกับผู้มีประสงค์ให้เลียนแบบ โดยศึกษานักเรียนจำนวน 4 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 2 คน อายุระหว่าง 5 ขวบ ถึง 7 ขวบ 9 เดือน กำลังเรียนอยู่ในชั้นที่ต้องให้มีการซ่อมเสริมเป็นพิเศษทั้ง 4 คน เป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะที่เรียกว่า ออทิสติก โดยใช้วิธีทดลองคือ วิธีหลายเส้นฐานข้ามบุคคล ผลการทดลองพบว่า การใช้ตัวแบบที่อยู่วัยเดียวกัน เพศเดียวกัน อายุไล่เลี่ยกัน และเป็นเพื่อนร่วมชั้นเดียวกันกับผู้ร่วมรับการทดลอง ตลอดจนการเสริมแรงแก่ตัวแบบจะทำให้ประสิทธิภาพการเลียนแบบนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และแม้ในช่วงที่นำตัวแบบออกไป พฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นก็ยังคงเกิดขึ้นต่อไป

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเลียนแบบ หมายถึง การที่คนเรามาอยู่ด้วยกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน ก็อาจจะทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆที่คล้ายกันได้โดยผู้ตัวหรือไม่รู้ตัว พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากการสังเกต ก็คือการเลียนแบบนั่นเอง ถ้าเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเรียนจากเพื่อน ก็จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเหมือนเพื่อน

2.3.3.2.2. งานวิจัยในประเทศ

ชลดา ยอดอ่วม (2552: 79) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย พบว่า การเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมของเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมที่เหมาะสมได้แก่ การตั้งใจเรียน การทบทวนบทเรียน การทำการบ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในห้องและนอกห้องเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

จากรายงานการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การเลียนแบบ คือ การแสดงพฤติกรรมเหมือนเพื่อนที่เรียนอยู่ด้วยกัน การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมตามแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา จะทำให้เกิดปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย และส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

3.1. ประวัติและความเป็นมา

3.1.1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ เป็นโรงเรียนสหศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี เขต 1 กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่ 98 หมู่ 4 ตำบลบางกร่าง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

3.1.2. ผู้อุปการะโรงเรียนคือ พระครูสังฆรักษ์ธงชัย เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ดอนพรหม

3.1.3. ผู้ก่อตั้งโรงเรียนคือ ว่าที่ร้อยตรีสวัสดิ์ ดวงจันทร์

3.1.4. ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่คือ

นายทรงวิทย์ นิลเทียน

3.1.5. ตราประจำโรงเรียนคือ พระเกี้ยวน้อย

3.1.6. อักษรย่อ ต.พ.ญ.

3.1.7. ปรัชญาของโรงเรียน ความเป็นเลิศทางวิชาการ และคุณธรรม

3.1.8. พุทธภาษิตประจำโรงเรียน บุคคลจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร

- 3.1.9. คติพจน์ของโรงเรียน สุภาพชน คนเตรียมพัฒนาฯบางใหญ่
- 3.1.10. ต้นไม้ประจำโรงเรียน ชมพูพันธ์ทิพย์
- 3.1.11. สีประจำโรงเรียน ชมพู-น้ำเงิน
- 3.1.12. เพลงประจำโรงเรียน มาร์ ต.พ.ญ.
- 3.1.13. ระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวนนักเรียนปีการศึกษา 2552 มีดังนี้

มัธยมศึกษาปีที่ 1 มี 14 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 749 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 2 มี 14 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 717 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 14 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 664 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 4 มี 10ห้อง มีจำนวนนักเรียน 475 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 5 มี 10 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 401 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 10 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 400 คน

มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3406 คน

- 3.1.14. แผนการเรียนชั้นมัธยมปลายมี 6 แผนการเรียน คือ

แผนการเรียนความเป็นเลิศทางวิทย์-คณิต

แผนการเรียนวิทย์-คณิต

แผนการเรียนคณิต-อังกฤษ

แผนการเรียนไทย-สังคม-อังกฤษ

แผนการเรียนอังกฤษ-ฝรั่งเศส

แผนการเรียนอังกฤษ-จีน

3.2. วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรภูมิปัญญาการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม นำความรู้อำนาจเทคโนโลยี เป็นคนดีศรีสังคม

3.3. พันธกิจ

3.3.1. สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับภูมิปัญญาสากลอย่างสมดุล

3.3.2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดขององค์กร

3.3.3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะในการจัดการความรู้ มีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน มีจิตวิญญาณของความเป็นครู บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

3.3.4. พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการสู่มาตรฐานสากล ยกกระดับขีด

ความสามารถของผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3.3.5. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงตนบนพื้นฐานของความพอประมาณ อย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาด

3.3.6. พัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ มีจิตสำนึกสาธารณะ เสียสละและรับผิดชอบต่อสังคม

3.4. เป้าประสงค์

3.4.1. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการแสวงหาความรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3.4.2. ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

3.4.3. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3.5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

3.5.1. การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5.2. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

3.5.3. การพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถของผู้เรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

3.5.4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออาทรต่อการเรียนรู้

3.5.5. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.5.6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กร ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

3.6. นโยบายโรงเรียน

3.6.1. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีสุขภาพดี ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีคุณธรรม นำความรู้ รักษาสีเขียว รักและภาคภูมิใจในสถาบัน อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ภายใต้วิถีชีวิตไทย ของความเป็นประชาธิปไตยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.6.2. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการจัดการ

เรียนรู้ การบริหารจัดการ ภูมิและก้าวทันเทคโนโลยีตลอดจนนวัตกรรมสมัยใหม่ สามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เต็มตามศักยภาพ อย่างครุมี้ออาชีพ

3.6.3. พัฒนาการบริหารจัดการ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ความเป็นมาตรฐานระดับดี ทุกมาตรฐาน

3.6.4. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ทางด้าน วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์โดยมุ่งเน้นความรู้ และทักษะการแข่งขันสู่ความเป็นสากล

3.6.5. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับทุกระบบทั้งภายในและภายนอก

3.6.6. พัฒนาบรรยากาศสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม น่าอยู่ น่าเรียน และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตนักเรียนให้ดีขึ้น

3.6.7. ส่งเสริมพัฒนาการจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ดูแลช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา เฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาเสพติดและเอดส์

3.6.8. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรศาสนา องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และร่วมระดมทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการศึกษาให้มีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2552 มีทั้งหมด 10 ห้อง รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 475 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 201 คน และ นักเรียนหญิงจำนวน 274 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 233 คน เป็นนักเรียนชาย 98 คน และนักเรียนหญิง 135 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของยามาเน่ ((Yamane. 1967: 886-887)) โดยใช้ห้องและเพศเป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยแบ่งประชากรออกเป็น 10 ห้อง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 จำนวน 21 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 จำนวน 53 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 3 จำนวน 51 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4 จำนวน 50 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 5 จำนวน 50 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 6 จำนวน 48 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 7 จำนวน 51 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 8 จำนวน 52 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 9 จำนวน 50 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 10 จำนวน 49 คน

2. ผู้วิจัยแบ่งประชากรใน 10 ห้องเป็นเพศชายและหญิง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 จำนวน 21 คน เป็นนักเรียนชาย 9 คน และนักเรียนหญิง 12 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 จำนวน 53 คน เป็นนักเรียนชาย 15 คน และนักเรียนหญิง 38 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ห้อง 3 จำนวน 51 คน เป็นนักเรียนชาย 22 คน และนักเรียนหญิง 29 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4 จำนวน 50 คน เป็นนักเรียนชาย 18 คน และนักเรียนหญิง 32 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 5 จำนวน 50 คน เป็นนักเรียนชาย 14 คน และนักเรียนหญิง 36 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 6 จำนวน 48 คน เป็นนักเรียนชาย 25 คน และนักเรียนหญิง 23 คน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 7 จำนวน 51 คน เป็นนักเรียนชาย 26 คน และนักเรียนหญิง 25 คน
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 8 จำนวน 52 คน เป็นนักเรียนชาย 28 คน และนักเรียนหญิง 24 คน
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 9 จำนวน 50 คน เป็นนักเรียนชาย 19 คน และนักเรียนหญิง 31 คน
 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 10 จำนวน 49 คน เป็นนักเรียนชาย 25 คน และนักเรียนหญิง
 24 คน

3. ผู้วิจัยประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามตารางของยามาเน่ ((Yamane. 1967: 886-887)) พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 233 คน เป็นนักเรียนชาย 98 คน และนักเรียนหญิง 135 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้สัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 2 : 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างได้ดังนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 จำนวน 10 คน เป็นนักเรียนชาย 4 คน และนักเรียนหญิง 6 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 2 จำนวน 26 คน เป็นนักเรียนชาย 7 คน และนักเรียนหญิง 19 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 3 จำนวน 25 คน เป็นนักเรียนชาย 11 คน และนักเรียนหญิง 14 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4 จำนวน 25 คน เป็นนักเรียนชาย 9 คน และนักเรียนหญิง 16 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 5 จำนวน 25 คน เป็นนักเรียนชาย 7 คน และนักเรียนหญิง 18 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 6 จำนวน 23 คน เป็นนักเรียนชาย 12 คน และนักเรียนหญิง 11 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 7 จำนวน 25 คน เป็นนักเรียนชาย 13 คน และนักเรียนหญิง 12 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 8 จำนวน 26 คน เป็นนักเรียนชาย 14 คน และนักเรียนหญิง 12 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 9 จำนวน 24 คน เป็นนักเรียนชาย 9 คน และนักเรียนหญิง 15 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 10 จำนวน 24 คน เป็นนักเรียนชาย 12 คน และนักเรียนหญิง 12 คน

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามห้องเรียนและเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ห้องเรียน ชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 4	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ห้อง 1	9	4	12	6	21	10
ห้อง 2	15	7	38	19	53	26
ห้อง 3	22	11	29	14	51	25
ห้อง 4	18	9	32	16	50	25
ห้อง 5	14	7	36	18	50	25
ห้อง 6	25	12	23	11	48	23
ห้อง 7	26	13	25	12	51	25
ห้อง 8	28	14	24	12	52	26
ห้อง 9	19	9	31	15	50	24
ห้อง 10	25	12	24	12	49	24
รวม	201	98	274	135	475	233

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 8 แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวทั่วไปของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่าน

ข้อความแล้วโปรดเติมคำลงในช่องว่าง.....ให้ตรงกับความเป็นจริง

ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้เฉลี่ยรวมกัน.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน เพื่อสร้างนิยามศัพท์

เฉพาะ

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนของจาริญา ศักรประธาน (2545) และปิยพล คำมุงคุณ (2549)

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert Scale Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน เมื่อนักเรียนอ่าน

ข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก

จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ทุกครั้งที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ข้าพเจ้านำอุปกรณ์การเรียน มาครบ ทุกครั้ง					
00	ข้าพเจ้าชอบนำงานอื่นขึ้นมาทำขณะ เรียนวิชาสังคมศึกษา					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายแบบสอบถามนិสัยทางการเรียน ตามแนวคิดของวิเชียร
เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง นิสัยทางการเรียนของนักเรียนดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง นิสัยทางการเรียนของนักเรียนดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง นิสัยทางการเรียนของนักเรียนไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีขั้นตอนการร่างดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง ความรู้ และทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์ ของนิมิต มิ่งมีทรัพย์ (2543: 123-137) และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จังหวัดนนทบุรี ของบุญเลิศ คำดี (2543: 88-91)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert Scale Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง น้อยครั้ง และน้อยครั้งที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	ความรู้ที่ได้จากการเรียนวิชาสังคมศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนวิชาอื่นได้					
00	วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีเนื้อหาที่เข้าใจยาก					

2. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	นักเรียนชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา					
00	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องพบครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา					

3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากเป็นประจำทุกครั้ง
-----------	---------	--

บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้น ในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นใน อนาคตบ้าง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นใน อนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง
น้อยครั้งที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นใน อนาคตของนักเรียนน้อยที่สุดจนเกือบไม่เคยเกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	น้อย ครั้ง	น้อยครั้ง ที่สุด
0	นักเรียนร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการ เรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา					
00	นักเรียนไม่เคยศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมจากบทเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้คะแนน 5 คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน 4 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	น้อยครั้ง	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	น้อยครั้งที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	เป็นประจำ	ให้คะแนน 1 คะแนน
เห็นด้วย	มาก	บ่อยครั้ง	ให้คะแนน 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	บางครั้ง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	น้อย	น้อยครั้ง	ให้คะแนน 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	น้อยครั้งที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีทัศนคติปานกลางต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีทัศนคติทางลบต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน ของเสาวคนธ์ สุทา (2550: 88-89)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert Scale Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0 00	การสนับสนุนด้านวัตถุ ผู้ปกครองให้นักเรียนเรียนพิเศษ เพิ่มเติม ผู้ปกครองให้เงินเมื่อนักเรียนซื้ออุปกรณ์ การเรียน					
0 00	การสนับสนุนด้านวาจา ผู้ปกครองช่วยสอนการบ้านนักเรียนเมื่อ นักเรียนมีปัญหา ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการพูดคุยถึงเรื่อง การเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายแบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียนตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายถึง มีการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียนมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายถึง มีการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายถึง มีการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียนน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนของภัทรสิริณี เสวต ไอยาราม (2549: 100)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert Scale Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	สถานที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
00	สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคม ศึกษามีความเหมาะสม					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษาดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษาดี

พอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับ ของถวัลย์ จันททรัพย์ (2549: 48-49)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.1 โดยลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert Scale Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา
คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
000	การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครูผู้สอน วิชาสังคมศึกษา นักเรียนปรึกษาเรื่องส่วนตัวและเรื่องเรียนกับ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูผู้สอนวิชา สังคมศึกษา					
000	การปฏิบัติตนของครูผู้สอนวิชาสังคม ศึกษาต่อนักเรียน ครูผู้สอนสังคมศึกษาให้ความสนใจเฉพาะ นักเรียนที่เรียนเก่ง ครูผู้สอนสังคมศึกษารับฟังความคิดเห็น นักเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชา
สังคมศึกษา ตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน

วิชาสังคมศึกษาดี

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน

วิชาสังคมศึกษาดีพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน

วิชาสังคมศึกษาไม่ดี

**ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีขั้นตอนการสร้าง
ดังต่อไปนี้**

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคม
ศึกษาเพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนิลกุล พืช
เจริญ (2550: 62)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมตามแนวคิดที่ได้จาก
ข้อ 7.1 และ 7.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมเป็น
แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ (Likert Scale
Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในวิชาสังคมศึกษา
เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่อง
ใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	นักเรียนทำตามเพื่อนที่ขยันเรียนในวิชา สังคมศึกษา					
00	เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนหนีเรียนในวิชา สังคมศึกษา ทำให้นักเรียนหนีเรียนตาม เพื่อน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมน้อย

ตอนที่ 8 แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

8.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามปัญหาการเรียน ของ สดใส นิยมจันทร์ (2541)

8.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 โดยลักษณะของแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษา					
00	นักเรียนมีเวลาอ่านหนังสือวิชาสังคมศึกษา					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษามาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะดำเนินการเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและจุดมุ่งหมายแล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสณา จุฬรัตน์ ตรวจสอบหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน ที่มีไข่วกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามการวิจัย ซึ่งผลการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม มีดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.325 – 7.551

2.2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.228 – 6.674

2.3 แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.152 – 11.812

2.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.465 – 6.928

2.5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.485 – 12.394

2.6 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.275 – 6.525

2.7 แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.385 – 6.517

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วตามข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) แล้วนำมาใช้ในงานวิจัย ซึ่งได้ผลดังนี้

- 3.1 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906
- 3.2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .560
- 3.3 แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .911
- 3.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .852
- 3.5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .856
- 3.6 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .910
- 3.7 แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .830

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยื่นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่สร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 233 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 17 – 18 กุมภาพันธ์ 2553 และได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่นักเรียนตอบ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ คือตอบครบทุกข้อ จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
 - 2.1. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) ของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test
 - 2.2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
 - 3.2. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
t	แทน ค่าสถิติการแจกแจงแบบ t
df	แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Freedom)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
a	แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE_b	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_{est}	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
\hat{Y}	แทน สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อโดยใช้คะแนนดิบ
Z	แทน สมการพยากรณ์ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อโดยใช้คะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
X_2	แทน นิสัยทางการเรียน
X_3	แทน ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา
X_4	แทน การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

X_5	แทน ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
X_6	แทน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา
X_7	แทน การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา
Y	แทน ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ นิสัยทางการเรียน และทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา และ การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ นิสัยทางการเรียน และทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา และปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ปัจจัย	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	43592.92	36618.94	ปานกลาง
นิสัยทางการเรียน	3.33	.49	ดีพอใช้
ทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา	3.39	.46	ปานกลาง
การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน	3.50	.64	ปานกลาง
ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา	2.69	.62	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา	3.58	.59	ดีพอใช้
การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา	3.45	.53	ปานกลาง
ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา	2.82	.60	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีนิสัยทางการ

เรียนดีพอใช้ มีทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา และมีการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน ปานกลาง มีลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ดีพอใช้ มีการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา และปัญหา การเรียนวิชาสังคมศึกษาปานกลาง

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้าน ครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยวิเคราะห์ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดัง แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัย ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	-.077	-.043	-.139*	.023	-.178**	-.092	.143*
X ₂		1.000	.771**	.349**	-.104	.585**	.503**	-.593**
X ₃			1.000	.378**	-.129*	.619**	.503**	-.645**
X ₄				1.000	-.238**	.431**	.361**	-.232**
X ₅					1.000	.294**	.328**	.016
X ₆						1.000	.589**	-.568**
X ₇							1.000	-.419**
Y								1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_1)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_2) ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_3) การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา (X_6) และการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_7)

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_5)

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	40.394	10.098	54.604**
Residual	228	42.166	.185	
Total	232	82.560		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า มี 4 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรอิสระทั้ง 4 ปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₃	-.467	.102	-.358	.645	.416	164.437**
X ₃ ,X ₆	-.296	.065	-.292	.680	.462	98.794**
X ₃ ,X ₆ ,X ₅	-.196	.048	-.160	.692	.479	70.297**
X ₃ ,X ₆ ,X ₅ ,X ₂	-.127	.093	-.132	.699	.489	54.604**
	a	=	6.449			
	R	=	.699			
	R ²	=	.489			
	SE _{est}	=	.43005			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา(X₃) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา(X₆) ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา(X₅) และนิสัยทางการเรียน(X₂) ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 48.90 ซึ่งนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.449 - .467 X_3 - .296 X_6 - .196 X_5 - .127 X_2$$

สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.358 X_3 - .292 X_6 - .160 X_5 - .132 X_2$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2552 มีทั้งหมด 10 ห้อง รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 475 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 201 คน และ นักเรียนหญิงจำนวน 274 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 233 คน เป็นนักเรียนชาย 98 คน และนักเรียนหญิง 135 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางของยามานะ (Yamane, 1967: 886-887) โดยใช้ห้องและเพศเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.325 – 7.551 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.228 – 6.647 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .560

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.152 – 11.812 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .911

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.465 – 6.928 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .852

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.485 – 12.394 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .856

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.275 – 6.525 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .910

ตอนที่ 8 แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิด มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ มี ค่า t อยู่ระหว่าง 2.385 – 6.517 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .830

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยื่นต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เพื่อขอ อนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่สร้างขึ้น ไปเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 233 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 17 – 18 กุมภาพันธ์ 2553 และได้รับคืนมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่นักเรียนตอบ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ คือตอบครบทุกข้อ จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์ สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่ ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_1)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_2) ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_3) การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา (X_6) และการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_7)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_5)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา (X_6) ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_5) และนิสัยทางการเรียน (X_2) ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยนี้สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 48.90

5. สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

5.1 สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 6.449 - .467 X_3 - .296 X_6 - .196 X_5 - .127 X_2$$

5.2 สมการพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = -.358 X_3 - .292 X_6 - .160 X_5 - .132 X_2$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_1) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษามาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง ผู้ปกครองสามารถซื้อสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนให้แก่ นักเรียนได้ทุกอย่างตามที่นักเรียนร้องขอ โดยที่บางครั้งไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมหรือความจำเป็นในการใช้สอย ทำให้นักเรียนไม่เห็นคุณค่าของสิ่งของที่ได้มา ไม่สามารถซื้อสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ นักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจดี ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองมากเท่าที่ควร เพราะผู้ปกครองต้องทำงานมาก ต้องทุ่มเทเวลาส่วนมากให้กับการทำงาน เพื่อให้มีรายได้ที่สูง ทำให้ไม่มีเวลาดูแลเรื่องการเรียนของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ไม่มีเวลาที่จะให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาในเรื่องการเรียน และอื่นๆ ทำให้นักเรียนไม่สามารถปรึกษา และรับคำปรึกษาได้ เมื่อเกิดปัญหาการเรียนขึ้น จึงทำให้นักเรียนมีปัญหาในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาเดชจำลอง พุฒหอม (2550: 79) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีฐานะเศรษฐกิจดี นักเรียนมีปัญหาการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีฐานะเศรษฐกิจดี มักจะเลี้ยงลูกด้วยการตามใจ คอยปกป้องเกินความจำเป็น เมื่อลูกทำผิด ก็ไม่ว่ากล่าวตักเตือนหรือคอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ทำให้เด็กไม่เกิดการเรียนรู้สิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่สนใจไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน จนต้องประสบกับปัญหาในการเรียน และสอดคล้องกับการวิจัยของชลดดา ยอดอ่วม (2552: 79) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง มีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองมากเท่าที่ควร เพราะผู้ปกครองไม่มีเวลาจัดเตรียม

อุปสรรคการเรียน การให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนไม่สามารถปรึกษา และรับคำปรึกษาได้เมื่อเกิดปัญหาการเรียนขึ้น

ดังนั้น ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ นิสัยทางการเรียน (X_2) ทศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_3) การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา (X_6) และ การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_7) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีมีปัญหาในการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี เป็นคนที่มีความตั้งใจเอาใจใส่ในการเรียน วางแผนในการเรียน แบ่งเวลาเรียน ทบทวนบทเรียน มุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ขยัน อดทน และรับผิดชอบ ฟังตนเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะทำให้เรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดี ดังที่ ฝ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538: 1) กล่าวว่านิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจ และการเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและการจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ โปแพม และมัวร์ (Popham and Moore. 1960 : 552 – 554) มอริส (Morris. 19961 : 25) และคอยโว (Koivo. 1983 : 252 – 254) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนได้ผลสอดคล้องกัน คือ นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเรียนที่สม่ำเสมอ มีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ตั้งใจเอาใจใส่ในการเรียน มีการวางแผนงานและจัดระบบการเรียน และพัฒนาผลการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเองและมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตนเอง และสอดคล้องกับการวิจัยของพัชรินทร์ สมหมาย (2549: 102) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีนิสัยในการเรียนดี มีปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 น้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีนิสัยในการเรียนดี มีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียน วางแผนการจัดระบบการเรียนของตนเอง รู้จักแบ่งเวลา ไม่ผัดผ่อน ทำการบ้านและทบทวนบทเรียนอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น นิสัยทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2.2 ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีทักษะคิดทางบวกต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีทักษะคิดทางบวกต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ไม่ว่าจะทางด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน จะส่งผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ผลดี ทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน การรู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำอะไรก่อนหลัง ไม่ผัดผ่อนหลีกเลี่ยง ไม่รอเวลาทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องไม่เป็นเรื่อง นอกจากนี้ ทักษะคิดเป็นพฤติกรรมที่นักเรียน ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย สมาธิในการเรียน วิธีอ่านและจดจำคำบรรยาย การวางแผนการเรียน การแบ่งเวลา การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเองและมีความภูมิใจในตนเอง ดังที่ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2550:365) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นอชฌาศัย (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุ ความคิด (Idea) ทักษะคิดอาจจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีทักษะคิดบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่เผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีทักษะคิดลบก็จะหลีกเลี่ยง ทักษะคิดเป็นสิ่งที่เรียนรู้และการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2523 : 171 – 184) ที่ศึกษาทัศนคติของบัณฑิตศึกษาที่มีต่อความสำเร็จในการเรียนรายวิชาบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ทำให้นิสัยประสบความสำเร็จในการเรียนต่อทัศนคติของนิสิตเองคือ ตัวผู้เรียน โดยผู้เรียนต้องมีความตั้งใจในการเรียน รวมทั้งรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และสอดคล้องกับการวิจัยของสุพัตรา ผลรัตน์ไพบูลย์ (2550 : 81) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัด

สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ทศนคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการวิจัยของชลดดา ยอดอ่วม (2552: 75) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมี ทศนคติทางบวกต่อวิชาสังคมศึกษา มีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษามาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนวิชาสังคมศึกษา ทั้งยังมีความรับผิดชอบ มีความ สนใจ มีความตั้งใจเรียน มีความพอใจต่อการเรียนการสอน และมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหา ความรู้เพื่อทำให้การเรียนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น ทศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2.3 การสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่ได้รับการสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครอง มาก มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนจะได้รับความรัก ความห่วงใย การ ดูแลเอาใจใส่ในเรื่องส่วนตัวและเรื่องเรียน เรื่องค่าใช้จ่ายในการมาเรียนในแต่ละวัน การจัดเตรียม อุปกรณ์การเรียนหรือการให้การสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์การเรียน การสนับสนุนในด้านการหาความรู้ เพิ่มเติมนอกจากบทเรียน ทั้งการให้กำลังใจ และการไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักเรียน จาก ผู้ปกครองทำให้นักเรียนเกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองต่อไป ดังที่ นิเทศ เจริญภักดิ์ (2543: 32) ได้กล่าวไว้ว่า ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นตัวจักรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อเด็กอย่างยิ่ง ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนความประพฤติ และรวมไปถึงความสำเร็จในชีวิตของเด็กก็ว่าได้ ถ้าจะพิจารณาถึง ความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีความมุ่งหวังต่อการประสบความสำเร็จของบุตรหลานของตน เขาย่อมต้องการให้เด็ก ได้รับการศึกษาในระดับสูงเท่าที่เขาจะทำได้ และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี พ่อแม่ผู้ปกครองที่ เข้าใจ จะให้ความสนใจในการศึกษาของเด็ก มีเวลาในการเอาใจใส่ดูแลการเรียนของเด็ก ให้

คำแนะนำในการเรียนของเด็กเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กสามารถทำการศึกษาล่าเรียนจนประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริพร ดาวัน (2540: 96) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลาย กล่าวคือ ถ้านักเรียนอยู่ในครอบครัวที่บิดา มารดาให้การดูแลเอาใจใส่ พร้อมทั้งจะสนับสนุนด้านการเรียน นักเรียนจะเกิดความมุ่งมั่นและเห็นความสำคัญของการเรียน แต่ถ้านักเรียนอยู่ในครอบครัวที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปล่อยปะละเลย ไม่สนใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเหว่ ขาดความมานะพยายามในการเรียน และสอดคล้องกับการวิจัยของพัชรินทร์ สมหมาย (2549: 104) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนทางการเรียนจากผู้ปกครองมากจะมีปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีที่มีสัมพันธภาพดีกับครูมีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น การที่ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยที่ นักเรียนปฏิบัติต่อครู ได้แก่ ความเคารพนับถือ เชื่อฟังครูผู้สอน ตั้งใจ และสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน และซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยทั้งในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว และการที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ ความสนใจต่อนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และให้ความรักความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และข้อชี้แนะแก่นักเรียนในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว ก็ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้ดี เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และการปรับตัวของนักเรียน ลดความกดดัน ความตึงเครียดที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน ลดความเป็นอคติของครูที่มีต่อนักเรียน และครูให้ความสนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้

นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจเรียน ในวิชาสังคมศึกษาได้ดี ดังที่ ธเนศ ขำเกิด (2533: 7) ได้อธิบายไว้ว่า ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยา ท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่าครูของเขามีความรักความจริงใจต่อเขาเพียงใด มีความศรัทธาในครูของเขา ด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจของนักเรียนได้แล้ว ก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ สมหมาย (2549: 112) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู มีปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาเดชจำลอง พุฒหอม (2550: 79) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ ผลการวิจัยพบว่า การที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความสนใจ ความเป็นกันเอง ให้ความรัก ความเอาใจใส่ และให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนรัก และส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนด้วย

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

2.5 การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่มีการเลียนแบบพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของเพื่อนมาก มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นอยู่ในช่วงวัยรุ่น และในช่วงวัยนี้จะเห็นความสำคัญของเพื่อนมาก เพราะต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน จึงแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ซึ่งพฤติกรรมที่ปฏิบัตินี้เกิดขึ้นจากการสังเกตแบบอย่างพฤติกรรมของเพื่อนในด้านการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่เหมาะสม ได้แก่ การตั้งใจเรียน การทบทวนบทเรียน การทำการบ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ดังที่ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 28) กล่าวว่า การเลียนแบบ เป็นการเอาแบบอย่างบุคคลอื่นมาเป็นของตน เพื่อที่ตนเองจะได้เป็นที่ยอมรับของสังคม การเลียนแบบจะช่วยให้เกิดความอบอุ่นใจและมีความมั่นใจมากขึ้น และปรีชา ธรรมราชา (2547:

131) กล่าวว่า การเลียนแบบกับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมากและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วย ในวงการศึกษายังมีความจำเป็นต้องอาศัยพฤติกรรมเลียนแบบ แต่จะอาศัยการเลียนแบบเป็นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุใด เพื่ออะไรและอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับแนวคิดทฤษฎีและการปฏิบัติทางการศึกษาของแต่ละสังคมเป็นประการสำคัญ ในเรื่องนี้อาจกล่าวโดยสรุปเป็นหลักการได้ว่า การเลียนแบบเพื่อการศึกษาและการศึกษาเพื่อการเลียนแบบจะเกิดผลดีมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีความรู้ความเข้าใจเห็นประโยชน์ คุณโทษ และธรรมชาติของการเลียนแบบอย่างแท้จริง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลดดา ยอดอ่วม (2552: 79) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การเลียนแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมของเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเรียนรู้ที่เหมาะสมในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมที่เหมาะสมได้แก่ การตั้งใจเรียน การทบทวนบทเรียน การทำการบ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในห้องและนอกห้องเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ดังนั้น การเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_5) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี แสดงว่า นักเรียนบางคนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาดี มีปัญหาในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ ลักษณะทางกายภาพของการเรียน ประกอบด้วย สถานที่เรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน มีขนาดห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีความสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีอากาศถ่ายเทดี มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน และมีสื่ออุปกรณ์การเรียน ได้แก่ มีความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีความทันสมัยและมีคุณภาพเหมาะแก่การใช้งาน ทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียน และสนุกกับการเรียน จึงมีปัญหาในการเรียนน้อย ดังที่ ลอร์เรนซ์ (ซัทลินี จุงพิวัฒน์. 2547 : 82 ; อ้างจาก Lawrence. 1976) กล่าวว่า บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่จะทำให้ นักเรียนสนใจการเรียนการสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรสันันท์ ศรีพิทักษ์ (สมเนศ แบนสนิท. 2546: 45; อ้างอิงจาก สรสันันท์ ศรีพิทักษ์. 2533) ที่ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมากในประเด็นต่อไปนี้ คือ การมีพระพุทธรูปประจำโรงเรียน ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่เหมาะสม บริเวณโรงเรียนและอาคารเรียนได้รับการตกแต่งให้เป็นระเบียบและสวยงาม ส่วนสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาคือ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนกล้าแสดงออก ดังนั้นการที่โรงเรียนมีลักษณะทางกายภาพที่ดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย

นักเรียนบางคนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพของการเรียนดี มีปัญหาในการเรียนมาก ทั้งนี้เพราะ การที่นักเรียนได้รับลักษณะทางกายภาพดี ได้แก่ อยู่ในห้องเรียนที่ดี มีความสะอาดเรียบร้อย อากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน ความสะดวกสบายเหล่านี้ อาจทำให้นักเรียนมีความรู้สึกสบายเกินไปจนไม่สนใจ ไม่ใส่ใจที่จะเรียนรู้ และการที่โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ดี มีความทันสมัย แต่นักเรียนอาจจะไม่มีความพร้อม ขาดทักษะในการใช้สื่อและอุปกรณ์เหล่านั้น ทำให้ใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ เกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถเรียนได้ดี เพราะขาดทักษะหรือความสามารถในการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย จนทำให้ต้องประสบกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษามาก

ดังนั้น ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา (X_6) ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา (X_5) และนิสัยทางการเรียน (X_2) ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 48.90 ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 ทักษะคิดต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นปัจจัยอันดับแรกที่สุดที่ส่งผลทางลบต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน

เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่มีทัศนคติทางบวกต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ทำให้นักเรียนมีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะ ไม่ว่าจะทางด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมของนักเรียน จะส่งผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาให้ได้ผลดี

เมื่อนักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชาสังคมศึกษาดังที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของวิชาสังคมศึกษา ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความสนใจ ตั้งใจเรียน มีความพอใจต่อการเรียนการสอน และมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพื่อทำให้การเรียนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548: 244-245) ได้ให้ความหมายของ บุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ หลังจากทีบุคคลได้มีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้น ความรู้สึกนี้จึงแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ 1. ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ และสนับสนุน 2. ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ และไม่สนับสนุน และ 3. ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือ ไม่มีความรู้สึกใดๆ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทพร จุลพันธ์ (2547 : 58) ที่ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนมัธยมตอนปลาย โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลสวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมทางด้านอารมณ์และทัศนคติในระดับมาก จะกระตุ้นให้ผู้เรียนมีอารมณ์ดีมีความสุขในการเรียน จัดสภาพการสอนในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีอิสระ ครูผู้สอนเป็นกัลยาณมิตร มีการป้องกันไม่ให้เกิดความเครียด มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน ยอมรับและให้กำลังใจแก่ผู้เรียน

ดังนั้น ทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาเป็นปัจจัยอันดับสองที่ส่งผลทางลบต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีที่มีสัมพันธภาพดีกับครูทำให้มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนจะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น การที่ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยที่ นักเรียนปฏิบัติต่อครู ได้แก่ ความเคารพนับถือ เชื่อฟังครูผู้สอน ตั้งใจ และสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน และซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยทั้งในด้านการเรียน และด้านส่วนตัว และการที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ ความสนใจต่อนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และให้ความรักความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และข้อชี้แนะแก่นักเรียนในด้านการเรียน และ

ด้านส่วนตัว ก็ย่อมส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้ดี เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ และการปรับตัวของนักเรียน ลดความกดดัน ความตึงเครียดที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน ลดความเป็นอคติของครูที่มีต่อนักเรียน และครูให้ความสนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้ให้นักเรียนมีความตั้งใจ สนใจเรียน ในวิชาสังคมศึกษาได้ดี ดังที่ ธเนศ ขำเกิด (2533: 7) ได้อธิบายไว้ว่า ความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียนว่า ครูควรแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านคำพูด กิริยาท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความรัก ความเมตตาอย่างจริงใจ และมีเหตุผลด้วยความสม่ำเสมอ นักเรียนจะรู้และเข้าใจดีว่าครูของเขามีความรักความจริงใจต่อเขาเพียงใด มีความศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจของนักเรียนได้แล้ว ก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร และให้อภัยต่อกัน และสอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2538 : 83 – 87) ที่ได้กล่าวถึง พื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนคือ การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูกับศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว ความกดดัน อคติ เอาวัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรสิริณี เสวตไอยราราม (2549: 73) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครูมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมมาก ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ สมหมาย (2549: 112) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู มีปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

4.3 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นปัจจัยอันดับสามที่ส่งผลทางลบต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีที่ได้รับลักษณะทาง

กายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษาดี ทำให้มีปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะบรรยากาศในการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลักษณะบรรยากาศที่ดีที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี นั้น ได้แก่ สถานที่เรียนที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สภาพห้องเรียน มีขนาดห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีความสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีอากาศถ่ายเทดี มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน และมีสื่ออุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะใช้งานได้ทันที เช่น หนังสือ ไมโครโฟน แผนที่ โลก ลูกโลก เข็มทิศ รูปภาพต่างๆ บัตรคำ และอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ดังที่ สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 33) กล่าวว่า การจัดสภาพห้องเรียน ให้เป็นที่ดึงดูดความสนใจ บรรยากาศที่สงบ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโต๊ะ ที่นั่ง วัสดุอุปกรณ์ การถ่ายเทอากาศ แสงสว่างให้เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรบายกายสบายใจ ซึ่งส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียนด้วย และสอดคล้องกับที่ ลอร์เรนซ์ (นริศรา ริชาร์ดสัน. 2546 : 81 ; อ้างจาก Lawrence. 1996) กล่าวว่า ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนการสอน เป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ที่จะทำให้นักเรียนสนใจเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณศรี ปลัดศรีช่วย (2545 : 78) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษา อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกันว่า ครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย มีการใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ สมหมาย (2549: 112) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพของการเรียนดี มีปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 น้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชลดา ยอดอ่วม (2552: 83) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษาดี ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษามาก ทั้งนี้เพราะบรรยากาศในการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

4.4 นิสัยทางการเรียนเป็นปัจจัยอันดับที่สี่ซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายที่ส่งผลทางลบต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีทำให้มีปัญหาในการเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย ทั้งนี้เพราะนิสัยทางการเรียนคือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจในการเรียน ในทางปฏิบัติ เป็นวิธีการในการเรียนที่กระทำซ้ำๆจนกลายเป็นนิสัยการเรียนที่ติดตัวบุคคลนั้นไป นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดี เป็นคนที่มีความตั้งใจเอาใจใส่ในการเรียน วางแผนในการเรียน แบ่งเวลาเรียน ทบทวนบทเรียน มุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนารเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ขยัน อดทน และรับผิดชอบ ฟังตนเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะทำให้เรียนวิชาสังคมศึกษาได้ดี ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538: 1) กล่าวว่านิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วย ความตั้งใจ และการเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและการจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และพัฒนารเรียนให้ดีขึ้นเรื่อยๆโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยพล คำมุงคุณ(2549: 67) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิธีแก้ไข ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีนิสัยการเรียนดีจะประสบผลสำเร็จในการเรียน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพระมหาเดชจำลอง พุฒหอม (2550: 79) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีนิสัยทางการเรียนดีมีปัญหาในการเรียนน้อย ทั้งนี้เพราะ นักเรียนมีความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียน วางแผนการจัดระบบการเรียนของตนเอง รู้จักแบ่งเวลา ไม่ผัดผ่อน รู้จักแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนไม่มีปัญหาในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้น นิสัยทางการเรียนจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการวางนโยบาย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยพิจารณาและส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ทศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และนิสัยทางการเรียน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1.1. ทศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เป็นอันดับแรก ดังนั้น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง ต้องให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ว่าเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง นักเรียนสามารถนำวิชาสังคมศึกษาไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการศึกษาต่อ ซึ่งจะส่งผลทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติทางบวก ไม่ว่าจะทางด้านความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มการแสดงพฤติกรรม ก็จะทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ถูกต้อง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น

1.2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เป็นอันดับสอง ดังนั้น ครูควรมีการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู โดยจัดกิจกรรมการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ให้นักเรียนกับครูได้มีกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ยอมรับความคิดเห็น และให้ความเป็นกันเองต่อนักเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความเคารพ เชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งครู ช่วยเหลืองานของครูที่สามารถทำได้ ขอคำแนะนำจากครูเมื่อประสบปัญหา ตั้งใจเรียน และสนใจบทเรียนที่ครูสอน ความเป็นกันเองระหว่างนักเรียนกับครูจะเกิดมากขึ้น ก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ทำให้เรียนอย่างสนุกสนาน เรียนอย่างสนใจ ไม่เบื่อ ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น

1.3. ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่

จังหวัดนนทบุรี เป็นอันดับสาม ดังนั้น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สภาพห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์มีครบและทันสมัยใช้การได้ดี พร้อมทั้งจะให้นักเรียนมีการเรียนรู้ตลอดเวลา เพื่อให้นักเรียนนั้นสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกห้องเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่บริเวณใดของโรงเรียน ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น

1.4.นิสัยทางการเรียน สามารถพยากรณ์ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เป็นอันดับสี่ ดังนั้น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยที่ดี รักการอ่าน ขยันค้นคว้าในการเรียน ตั้งแต่ยังเด็ก โดยการฝึกให้นักเรียนมีการวางแผนในการเรียน มีการแบ่งเวลาในการเรียน มีความรับผิดชอบต่องานของตนเองและงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย มีความตั้งใจเรียน และมีการซักถามข้อสงสัยจากครูทั้งในและนอกห้องเรียน ก็จะทำให้นักเรียนมีนิสัยทางการเรียนที่ดี ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในกลุ่มตัวอย่างชั้นอื่นๆ เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นต้น
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน เช่น การปรับตัว แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เป็นต้น
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาอื่นๆของนักเรียน เช่น วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาภาษาไทย เป็นต้น
4. ควรนำปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ ทศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และนิสัยทางการเรียน มาพัฒนา โดยใช้ เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม กลุ่มสัมพันธ์ เทคนิคแม่แบบ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้ผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษณา ดอนทอง. (2549). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวินัยของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรพินธุ์ วัฒนสุข. (2542). *ปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาการเรียนของนักเรียนพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- คู่มือ ครู ผู้ปกครองและนักเรียน *โรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
ปีการศึกษา 2552*. จังหวัดราชบุรี: บริษัทธรรมรักษ์การพิมพ์ จำกัด.
- สมเนศ แนนสนิท. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษาสงเคราะห์ กรมสามัญศึกษา ในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาสังคมศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- จักรินทร์ พริ้งทองฟู. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ เขตคลองสาย กรุงเทพมหานคร 1 สังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จรัมพร สุวรรณวัฒน์. (2542). *การสำรวจปัญหาของนักเรียนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์คลอง
หลวงวิทยาเขต ปทุมธานี*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จาริญา ศักรประธาน. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติการเรียนแผนการเรียน วิทยาศาสตร์ -คณิตศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย วชิราวุธวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ชมนุช บุญสิทธิ์. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุนนทีรุทธาราชาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2549). *เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย: แนวทางสู่ความสำเร็จ. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: บริษัทไทเนรมิตกิจ อินเทอร์เน็ต โปรเกรสซีฟ จำกัด.*
- ชลดา ยอดม่วง. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ชัชฉินี จุงพิวัฒน์. (2546). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ฐิติกร ชินสุวรรณพานิช. (2546). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนช่างฝีมือปัญญาวิทยา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- ดวงใจ ผัดวัง. (2541). *ปัจจัยในโรงเรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเสด็จวนชยางค์กุลวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การค้นคว้าอิสระ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ทรงพรพรรณ วายโสภา. (2531). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*

- ธาริณี เจียรวัฒนา. (2531). พฤติกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผลสำเร็จในการเรียน
วิทยาศาสตร์ตามการรับรู้ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่าย
เอกสาร.
- นันทพร จุลพันธ์. (2547). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาสังคมศึกษา
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปรีณสร้อยแยลส์วิทยาลัย. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- นพพร พานิชสุข. (2521). “การนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการสอนสังคมศึกษา”,
วารสารรวมคำแห่งแหง. ปีที่ 4 : หน้า 107 – 111, มกราคม.
- _____. (2526). พฤติกรรมการสอนวิชาสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิมิต มั่งมีทรัพย์. (2543). รายงานการวิจัยความรู้และทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อพุทธศาสนาในยุค
โลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.
- นริศรา ริชardtสัน. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียหายของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นาตยา ภัทรแสงไทย. (2525). ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญเลิศ คำดี. (2543). ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตร
วิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นกลางของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
จังหวัดนนทบุรี. รายงานการวิจัย กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บำเพ็ญ วังเงิน. (2541). อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนต่อ
กรณีศึกษาโรงเรียนก้นทรวงิชัย อำเภอก้นทรวงิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(ไทยคดีศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2533). การซ่อมเสริมวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้สื่อประเภทเครื่อง.
- ประนอม เดชชัย. (2536). เสริมทักษะการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา. ภาควิชามัธยมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ปรียาพร สุวรรณพันธ์. (2540). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อสารกรุงเทพ.
- ประไพพรรณ โกศัยสุนทร. (2538). การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยพล คำมุงคุณ. (2549). ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวิธีแก้ไข ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538). เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เผด็จ กุลประดิษฐ์. (2540). การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์ไสภา. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- พนมวรรณ วุฒิสาร. (2544). สภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูสังคม ศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศึกษามหาบัณฑิต(สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2530). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- พรรณี ช. เจนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อนแถมมี.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). บรรยากาศการเรียนการสอน. ปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอน. วารสารมิตรครู. 32(12):10-14.

- พัชรินทร์ สมหมาย. (2549). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พะยอม ธีรอรุส. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรสิริณี เสวตไอยาราม. (2549). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพุดเจริญวิทยาคม อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา ประคองศิลป์. (2538). *วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 มิถุนายน – กันยายน*. ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- รัศมี ภิบาลแทน. (2524). *พฤติกรรมการสอนสังคมศึกษา 1. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการสัมมนาเรื่องหลักสูตรสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในหลักสูตรฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533. (2538). กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). "ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆที่บางครั้งก็พลาดได้". *ข่าวสารการวิจัยศึกษา*. 18(3): 8-11. วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543) *ปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด สูตรสำเร็จหรือกระบวนการ*. นนทบุรี : SR Printing Limited Partnership.
- วรสิริ ลิขิตวงศ์. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดกระจำพินิจ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรินทร์ แก้วลาว. (2531). *สภาพแวดล้อมสังคมในกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ศรีระพร จันทโนทก. (2538). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์. (2540). *การสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา. โครงการส่งเสริมการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการสถาบันราชภัฏนครราชสีมา.*
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2525). *การจัดระบบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษาหน่วยที่ 1 – 4. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2526). *การศึกษาสถานภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาด้านสภลทรรศน์ศึกษาในประเทศไทย: โครงการวิจัย = A study of general perspectives of global education in Thailand. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สุมนทิพย์ บุญสมบัติ. (2525). *ความหมายและความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา หน่วยที่ 1 – 4. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2550). *จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุชา จันทน์เอม; และสุรางค์ จันทน์เอม. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ*
- สุพัตรา ผลรัตน์ไพบลูย์. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา เรืองทอง. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการทำงานกลุ่มของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์วิทยาลัย เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา แยมยิ้ม. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสีพระยา กรุงเทพมหานคร. ปรินฎยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมพร สุทัศน์ีย์, ม.ร.ว. (2541). *จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบุญ ศาลยาชีวิน. (2526). *จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่*. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ลานนาการพิมพ์.
- สิริพร ดาวัน. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพิศ เจียมศักดิ์ศรี. (2528). *ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ภาคศึกษามัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวคนธ์ สาทา. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวด้านการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) กรุงเทพฯ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อัญชลี ทองจันทร์. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณศรี ปลัดศรีช่วย. (2545). *ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษา อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

Cogan, John J. (1975). *Citizenship for the 21 st century : an international perspective on Education*. London : Kogan Page, 2000.

David. Arthur Decoster. (1971,May). "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship Personal Adjustment and Achievement for College Freshmen". Dissertation Abstracts International. 31-5789A.

Decoster, David A. (1984). *Mentoring – transcript systems for promoting student growth*.

San Francisco: Jesse – Bass.

Eysenck, Han J. (1969, June). "Personality in Primary School children (part □ □)". *The*

British Journal of Education Psychology. 34: 187-195.

High, Jame. (1967). *Teaching Secondary School Social Studies*. New York:

Wiley & Sons, Inc.

Hines, Eric Wayne. (1997, May). "Building Condition and Student Achievement and

Behavio (High School)". *Dissertation Abstracts international*. 57(11) 4610-A.

Pamela, MayKut. (1984). "The Relationship Between Family Variables and Children's

Developmental Performance". *Dissertation Abstracts International* 45.

Jam Dee, Callahan. (1982). "The Effects of a Parental Intervention Program on the

Educational Achievement of Second Grade Students." *Dissertational Abstracts*

International 43.

Liu, His-Chiu. (1975, March). "Computer – Assisted Instruction in Teaching College

Physics". *Dissertation Abstracts International*. 42:1411-A, 1412-A.

Nurmi J.E. (1991). *How Do Adolescents See Their Future ? A Review of the Development*

of Future Orientation and Planning.

Taro Yamane. (1967). *Statistics: an introductory analysis*. N.Y. Harper and Row.

Tindall, Judith A. ; & Dean H. Gray (1985). *Peer Counseling an in – depth Look at*

Yraining Peer Helper. 2 ed Muncie: Accelerated Development.

Wright, Robert J. and Bean, Andrew G. (1974). "The Infleuence of Socioeconomic

Status on the Predictability of College Performance." *Journal of Educational*

Measurement. 11.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก :
หนังสือขอความร่วมมือ

ภาคผนวก ข :
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการทำวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 8 แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีซึ่งนักเรียนสามารถแสดงความรู้สึกรหรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียนไว้ในแบบสอบถาม คำตอบทั้งหมดจะเก็บเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนให้มากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

นฤมล ชำกัญญ์

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว**แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวทั่วไปของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่าน
ข้อความแล้วโปรดเติมคำลงในช่องว่าง.....ให้ตรงกับความเป็นจริง

ผู้ปกครองของนักเรียนมีรายได้เฉลี่ยรวมกัน.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ข้าพเจ้าค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาสังคมศึกษาเสมอ					
2	ข้าพเจ้าชอบนำงานอื่นขึ้นมาทำขณะเรียนวิชาสังคมศึกษา					
3	ข้าพเจ้าชอบคิดเรื่องอื่นขณะเรียนวิชาสังคมศึกษา					
4	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา					
5	ข้าพเจ้าส่งงานวิชาสังคมศึกษาทันเวลาทุกครั้ง					
6	ข้าพเจ้ามักหาโอกาสออกนอกห้องในชั่วโมงสังคมศึกษาเสมอ					
7	ข้าพเจ้าเบื่อที่ต้องทำการบ้านวิชาสังคมศึกษา					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
8	ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านหนังสือสังคมศึกษาก่อนเข้าห้องเรียนเลย					
9	ข้าพเจ้าถามครูเสมอเมื่อเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่เข้าใจ					
10	ข้าพเจ้าไม่เคยถามครูเลยเมื่อเรียนไม่เข้าใจ					
11	ข้าพเจ้าชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอนวิชาสังคมศึกษา					
12	ข้าพเจ้าพยายามจดเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาให้เป็นระเบียบ					
13	ข้าพเจ้าทำรายงานวิชาสังคมศึกษาด้วยตัวเอง					
14	ข้าพเจ้าจ้างเพื่อนทำรายงานวิชาสังคมศึกษา					
15	ทุกครั้งที่เรียนวิชาสังคมศึกษาข้าพเจ้านำอุปกรณ์การเรียน มาครบทุกครั้ง					
16	ข้าพเจ้าไม่เคยค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาสังคมศึกษาเลย					
17	ข้าพเจ้าค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาสังคมศึกษาเสมอ					
18	ข้าพเจ้าไม่อ่านหนังสือสังคมศึกษาก่อนสอบเลย					
19	ข้าพเจ้ารอลอกการบ้านวิชาสังคมศึกษาของเพื่อนที่โรงเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

1. ด้านความรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมาก
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีเนื้อหา ที่เข้าใจยาก					
2	วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ทำให้ นักเรียนเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของ บุคคลในสังคม					
3	ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนวิชา สังคมศึกษาสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
4	การเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่ได้ช่วย ในการประกอบอาชีพในอนาคต					

2. ด้านความรู้สึก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา					
2	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจเมื่อต้องพบครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา					
3	นักเรียนไม่ชอบเข้าชั้นเรียนวิชาสังคมศึกษา					
4	นักเรียนคิดว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่น่าเบื่อไม่น่าสนใจ					
5	นักเรียนชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา					
6	นักเรียนคิดว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ยังเรียนแล้วน่าสนุก					
7	นักเรียนชอบอ่านตำราเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา					
8	นักเรียนคิดว่าการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา เป็นสิ่งที่น่าสนใจ					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	นักเรียน ยินดีเมื่อทราบว่าครูวิชา สังคมศึกษาไม่มา					
10	วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่เรียนแล้ว ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ					
11	นักเรียนอยากให้เวลาในการเรียน วิชาสังคมศึกษาหมดไปเร็วๆ					

3. ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากเป็นประจำทุกครั้ง
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนบ่อยมากแต่ไม่ทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตบ้าง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยครั้ง
น้อยครั้งที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในอนาคตของนักเรียนน้อยที่สุดจนเกือบไม่เคยเกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	น้อยครั้ง	น้อยครั้งที่สุด
1	นักเรียนไม่เคยศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา					
2	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำในขณะที่เรียนวิชาสังคมศึกษา					
3	นักเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษาอย่างครบถ้วน					
4	นักเรียนเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการเรียนวิชาสังคมศึกษา					
5	นักเรียนซักถามครูผู้สอนทันทีที่ไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา					

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	น้อยครั้ง	น้อยครั้งที่สุด
6	นักเรียนทบทวนบทเรียนวิชาสังคมศึกษาทุกครั้งหลังเลิกเรียน					
7	นักเรียนให้เพื่อนทำรายงานกลุ่มวิชาสังคมศึกษาโดยนักเรียนไม่ได้ช่วยทำเลย					
8	นักเรียนทำการบ้านวิชาสังคมศึกษาที่ครูมอบหมายให้ด้วยตนเอง					
9	นักเรียนไม่เข้าชั้นเรียนวิชาสังคมศึกษา					
10	นักเรียนให้ความร่วมมือกับเพื่อนในกิจกรรมกลุ่มวิชาสังคมศึกษาเสมอ					
11	นักเรียนเข้าห้องเรียนสายในวิชาสังคมศึกษา					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

แบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	ผู้ปกครองซื้ออุปกรณ์การเรียนให้ นักเรียนอย่างเพียงพอ					
2	ผู้ปกครองหาสิ่งที่เป็นอุปกรณ์เสริมที่ใช้ ในการเรียนให้กับนักเรียน					
3	ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เรื่อง อุปกรณ์การเรียนของนักเรียน					
4	ผู้ปกครองจัดเตรียมเครื่องแต่งกาย นักเรียนให้นักเรียนอย่างครบถ้วน					
5	ผู้ปกครองจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้ นักเรียนอย่างครบถ้วน					
6	ผู้ปกครองให้รางวัลแก่นักเรียน เมื่อ นักเรียนสอบได้คะแนนดี					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
7	นักเรียนได้รับเงินค่าใช้จ่ายประจำวัน จากผู้ปกครองไม่เพียงพอต่อความ จำเป็นในการใช้จ่าย					
8	<u>การสนับสนุนด้านเวลา</u> ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการพูดคุยกับ นักเรียนเกี่ยวกับการเรียน					
9	ผู้ปกครองให้กำลังใจเมื่อนักเรียนสอบ ได้คะแนนไม่ดี					
10	ผู้ปกครองพูดคุยกับนักเรียนถึงปัญหา การเรียน					
11	ผู้ปกครองมีเหตุผลในการพูดคุย เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน					
12	ผู้ปกครองแนะนำวิธีการอ่านหนังสือ ให้แก่ นักเรียน					
13	ผู้ปกครองให้กำลังใจนักเรียนเมื่อ นักเรียนมีปัญหา					
14	ผู้ปกครองแนะนำสถานที่สำคัญๆที่ เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมศึกษาแก่นักเรียน					
15	เมื่อทำคะแนนสอบได้ไม่ดี ผู้ปกครองจะ ว่ากล่าวนักเรียนอย่างรุนแรง					
16	ผู้ปกครองจะให้คำปรึกษา แนะนำและ ให้ความช่วยเหลือในเรื่องส่วนตัวเมื่อ ข้าพเจ้ามีปัญหาที่แก้ไม่ได้					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามการลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	สถานที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทสะดวก					
2	โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน					
3	ห้องเรียนมีแสงสว่างเหมาะสม					
4	ห้องเรียนมีรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับวิชา สังคมศึกษาติดอยู่					
5	ภายในห้องเรียนมีการติดบอร์ดแสดงวัน สำคัญๆ เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา					
6	โรงเรียนมีห้องสังคมศึกษาที่เป็นแหล่ง ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิชา สังคมศึกษา					
7	ห้องสังคมศึกษามีขนาดพอเหมาะกับ จำนวนนักเรียน					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
8	โรงเรียนมีห้องสมุดที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา					
9	บริเวณอาคารเรียนมีสถานที่พักผ่อนอย่างเหมาะสม					
10	โรงเรียนมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี					
11	<u>สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน</u> อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามีความเหมาะสม					
12	ครูผู้สอนมีสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาที่ทันสมัย					
13	อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เช่น หนังสือ แผนที่โลก ลูกโลก เข็มทิศ และไมโครโฟน สามารถใช้งานได้ดี					
14	อุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน					
15	ห้องเรียนมีระบบขยายเสียงที่ช่วยให้นักเรียนได้ยินครูสอนวิชาสังคมศึกษาอย่างทั่วถึง					
16	ห้องสังคมศึกษามีสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเพียงพอ					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามการสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนตั้งใจเรียนขณะที่ครูสอนวิชาสังคมศึกษา					
2	นักเรียนไม่ชอบซักถามข้อสงสัยในเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษา					
3	นักเรียนกล้าซักถามครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาเมื่อมีข้อสงสัย					
4	นักเรียนให้ความเคารพครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในห้องเรียน					
5	นักเรียนให้ความเคารพครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษานอกห้องเรียน					
1	การปฏิบัติตนของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาต่อนักเรียน ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาให้ความสนใจเฉพาะนักเรียนที่เรียนเก่ง					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
2	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษารับฟังความคิดเห็น ของนักเรียน					
3	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่สนใจให้ คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา					
4	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาสนใจห่วงใย นักเรียนในเรื่องการเรียน					
5	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่สนใจนักเรียน เมื่ออยู่นอกเวลาเรียน					
6	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาไม่เป็นกันเองกับ นักเรียน					
7	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาคอยให้คำปรึกษา แก่นักเรียนทุกคน					
8	เมื่อหมดเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษา ครูไม่ พอใจเมื่อนักเรียนไปซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ สงสัย					
9	ครูผู้สอนสังคมศึกษาว่ากล่าวตักเตือนเมื่อ เห็นนักเรียนทำผิดระเบียบ					
10	ครูผู้สอนสังคมศึกษารับฟังเหตุผลของ นักเรียน					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบเพื่อนในวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	นักเรียนทำตามเพื่อนที่ขยันเรียนในวิชาสังคมศึกษา					
2	เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนหนีเรียนในวิชาสังคมศึกษา ทำให้นักเรียนหนีเรียนตามเพื่อน					
3	นักเรียนตั้งใจเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนสอบได้คะแนนดี					
4	นักเรียนเข้าห้องเรียนตรงเวลาในวิชาสังคมศึกษาตามเพื่อน					
5	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจัดให้ตามเพื่อนๆ					
6	นักเรียนทบทวนบทเรียนวิชาสังคมศึกษาเพราะนักเรียนอยากได้คะแนนดีเหมือนเพื่อน					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
7	นักเรียนตั้งใจเรียนวิชาสังคมศึกษาเมื่อเห็นเพื่อนตั้งใจเรียน					
8	นักเรียนจดบันทึกเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่เรียนในขณะที่เรียนตามที่ได้เห็นเพื่อนจด					
9	นักเรียนไม่เข้าชั้นเรียนในวิชาสังคมศึกษา เมื่อยังไม่เห็นเพื่อนของนักเรียนเข้าชั้นเรียนกัน					
10	เมื่อเพื่อนของนักเรียนมีอุปกรณ์การเรียนวิชาสังคมศึกษาครบ นักเรียนก็จัดหาให้มีอุปกรณ์การเรียนครบตามเพื่อน					
11	นักเรียนหนีเรียนวิชาสังคมศึกษาตามเพื่อน					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

แบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา เมื่อนักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1	นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาสังคมศึกษา					
2	นักเรียนไม่เข้าใจบทเรียนวิชาสังคมศึกษา					
3	นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มวิชาสังคมศึกษาได้ดี					
4	นักเรียนนำเสนอรายงานวิชาสังคมศึกษาหน้าชั้นเรียนไม่ได้					
5	นักเรียนไม่มีแรงจูงใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษา					
6	นักเรียนทำการบ้านวิชาสังคมศึกษาไม่ได้					
7	นักเรียนเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่ทันเพื่อน					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
8	นักเรียนเรียนไม่รู้เรื่องเพราะไม่ชอบฟัง ครูสอนวิชาสังคมศึกษา					
9	เนื้อหาวิชาสังคมศึกษามากเกินไปจน ทำให้เรียนไม่เข้าใจ					
10	นักเรียนมักจะลืมนบทเรียนวิชาสังคม ศึกษาที่เรียนผ่านมาแล้วง่าย ๆ					
11	นักเรียนง่วงนอนในขณะที่เรียนวิชาสังคม ศึกษา					
12	นักเรียนรู้สึกอายเพื่อนเวลาออกไป รายงานวิชาสังคมศึกษาหน้าชั้นเรียน					
13	ครูสอนเร็วจนทำให้นักเรียนเรียนวิชา สังคมศึกษาไม่รู้เรื่อง					
14	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาดูเกินไป ทำให้ ไม่อยากเรียน					
15	ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาให้งานมาก เกินไป ทำให้ทำงานส่งไม่ทัน					
16	นักเรียนเบื่อเรียนวิชาสังคมศึกษา					
17	นักเรียนกล้าซักถามเมื่อไม่เข้าใจ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาขณะที่ครูสอน					
18	เวลาเรียนวิชาสังคมศึกษาน้อย แต่ เนื้อหา มาก ทำให้เรียนไม่เข้าใจ					
19	นักเรียนทำรายงานวิชาสังคมศึกษา ไม่ได้					
20	วิธีสอนของครูผู้สอนสังคมศึกษาน่า สนุก					
21	นักเรียนไม่สนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ เพื่อเติมในวิชาสังคมศึกษา					

ภาคผนวก ค:
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิตยทางการเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.542
2	3.603
3	7.551
4	4.266
5	2.808
6	2.761
7	4.866
8	2.558
9	3.152
10	3.473
11	2.755
12	2.325
13	5.040
14	4.926
15	5.055
16	3.177
17	4.569
18	2.749
19	5.620

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.955
2	2.228
3	3.875
4	2.664
5	4.239
6	3.295
7	3.250
8	3.413
9	4.441
10	2.687
11	2.844
12	3.483
13	3.526
14	2.640
15	4.595
16	3.926
17	3.413
18	2.705
19	2.989
20	6.647
21	3.286
22	2.228
23	2.668
24	2.687
25	2.664
26	3.059

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .911

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านการเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.596
2	2.349
3	2.259
4	2.152
5	3.523
6	2.395
7	3.583
8	2.308
9	11.812
10	5.662
11	7.733
12	2.605
13	7.704
14	2.902
15	2.664
16	2.957

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .852

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.179
2	2.771
3	2.646
4	2.465
5	3.175
6	3.250
7	3.560
8	2.646
9	4.330
10	2.846
11	4.950
12	3.897
13	2.711
14	6.928
15	3.286
16	3.693

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .856

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู
ที่สอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.485
2	3.693
3	3.980
4	2.711
5	2.846
6	4.556
7	6.736
8	4.178
9	4.768
10	4.700
11	3.240
12	12.394
13	5.284
14	3.179
15	4.330

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .910

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการเลียนแบบเพื่อนในการเรียน
วิชาสังคมศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	6.525
2	4.197
3	4.011
4	6.143
5	3.494
6	2.492
7	2.851
8	2.422
9	2.275
10	4.861
11	3.807

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .830

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	5.024
2	2.631
3	3.411
4	4.371
5	5.822
6	2.650
7	3.713
8	4.379
9	3.438
10	2.385
11	2.448
12	2.975
13	4.175
14	3.868
15	2.561
16	3.632
17	4.075
18	2.705
19	6.517
20	2.692
21	4.239

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .926

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางสาวนฤมล ชำกัญญ
วันเดือนปีเกิด	12 มีนาคม 2501
สถานที่เกิด	นนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	50/745-6 ซอยลาซาล ถนนสุขุมวิท 105 แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260 โทร มือถือ 087 - 6844293

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2514	ประถมศึกษาปีที่ 1-7 จากโรงเรียนกฤษณะวิทยา
พ.ศ.2517	มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จากโรงเรียนศรีบุญยานนท์
พ.ศ.2519	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูชั้นต้น จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ.2521	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูชั้นสูง (คณิตศาสตร์) จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ.2523	ครุศาสตร์บัณฑิต (คณิตศาสตร์) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ.2553	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ